

Radosna MISIJSKI LIST vijest

**MISIJA: Božji poziv i poslanje
danas i ovdje!**

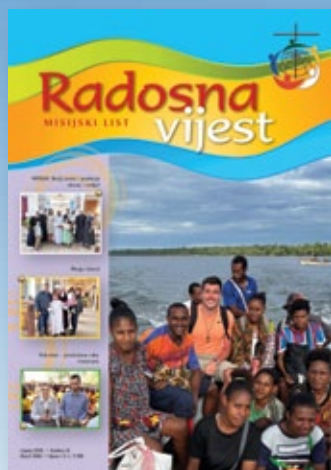

Misije Island

**Volonteri – produžene ruke
misionara**

Apostolat molitve za lipanj

Pomolimo se da šport bude sredstvo mira, susreta i dijaloga među kulturama i narodima te da promiče vrijednosti kao što su poštovanje, solidarnost i osobni razvoj.

Sadržaj

Uvodnik	Svetost je imperativ našega života	3
U središtu	Krunica Blažene Djevice Marije i 200 godina Žive krunice.. ..	4
Iz života naših misionara	MISIJA: Božji poziv i poslanje danas i ovdje!	7
	Misije Island.....	8
	Volonteri – produžene ruke misionara.....	10
Intervju	Razgovor s prof. dr. sc. Stjepanom Balobanom	12
Apostolat molitve	Nakana apostolata molitve za lipanj	15
Aktualnosti	Seminar za animatore i suradnike župnih misijskih skupina	16
	Spasovdan na Veljoj Mogili: stoljetna tradicija Šušanja u znaku misija i zajedništva	17
	Filmska večer Misije bez granica	17
	Župnik je prvi misionar u župi	18
	Zahvala za molitvenu i materijalnu potporu misionarkama na Haitiju	18
Životni put jednog misionara	Kapelica Srca Isusova i Marijina.....	19
	Narandža za bolesnu Magdalenu	19
	Brico Ramdam.....	20
Svi su misionari	Sestre dominikanke Kongregacije svetih Anđela čuvara	21

Impressum

Izdavači: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavna urednica: s. Ivana Margarín, FDC; **Zamjenik glavne urednice:** mons. Luka Tunjić

Godišnja pretplata: Hrvatska 15 €; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisak: MONOGRAM j.d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 00385/1/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Žiro račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR632360001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Svetost je imperativ našega života

mons. Luka Tunjić

Poznato nam je da proljeće počinje u ožujku, a ljeto u lipnju. U proljeće se priroda budi, sve ozeleni i procvjeta, a sunce i kiša kao da se natječu tko će više doprinijeti da priroda izgleda tako lijepo i počne donositi svoje prve plodove. Vrlo je zanimljivo da upravo nakon proljeća, u lipnju kada počinje ljeto, slavimo važne blagdane i naše „najveće“ i „najpopularnije“ svece. U lipnju se uistinu događaju veličanstvena blagdanska i svetačka slavlja. Deseci tisuća vjernika okupljaju se u svetištima i na patronskim slavljima posebice o blagdanima sv. Antuna Padovanskoga i sv. Ivana Krstitelja. Samo u Podmilačju kod Jajca tih dana okupi se pedesetak tisuća vjernika. Mjesec lipanj, kao rijetko koji mjesec, poziva nas na svetost. Stoga je sasvim razumljivo da nas ti blagdani i dragi svetački likovi potiču da više i dublje promislimo o svojem odnosu prema blagdanima, svecima i svetosti. Svetost se rađa u našim srcima kada dopustimo Duhu Božjemu da nas prožme tako da mu se otvorimo i surađujemo s njegovim darovima. Svetost podrazumijeva Božju milost i njegove darove, ali svetost također podrazumijeva i naš nesebični angažman, našu predanost te zaljubljenost u Isusa Krista. I to zaljubljenost cijelim bićem spremnim odreći se svega što nas udaljava od Božje ljubavi, a prihvatiti sve ono što rasplamsava žar te uzvišene ljubavi. Svetost nije plod trenutnog obraćenja, nego trajno obraćenje. Ona je proces tijekom kojeg smo svjesni svojih krhkosti i slabosti, ali i Božje nedokučivosti kojoj se približavamo svakodnevnim koracima jednostavnosti, služenja, spremnosti na žrtvu, potpunim predanjem do umiranja poput pšenična zrna koje ako ne umre ne donosi roda, ali ako umre donosi obilat rod (usp. Iv 12, 24). Svetost je hod u vjeri i ljubavi, hod koji zrači Kristovim evanđeljem. U životu svakoga sveca preslikan je život, smrt i uskrsnuće Isusa Krista. Svečev je život svakodnevna

propovijed Kristova evanđelja. Po svecima Bog pokazuje raznolik i neizmjernu dobrotu, a oni svaki na svoj specifičan način proslavljaju Božju veličinu i ljubav. Sveci svojim životima pjevaju najljepše zahvalnice Bogu, izvoru i uzroku svake svetosti.

Blagdani i sveci u mjesecu lipnju prilika su i poziv da preispitamo svoj odnosa prema blagdanima i pobožnosti prema svecima. Zrcali li se u toj pobožnosti naša površnost i sebičnost ili istinska želja da po uzoru i primjeru svetaca nasljedujemo Krista? Koji se motivi i interesi kriju u temeljima naše pobožnosti prema svecima? Ključno pitanje je želimo li mi uopće postati sveti, a ako želimo, kojim sredstvima to mislimo postići te kako zapravo shvaćamo svetost? Svetost i spasenje ne počinju samo istim slovima nego se spasenje postiže svetošću života. Blagdani nas na to podsjećaju i na to nas pozivaju, a sveci su primjer da grešan i slab čovjek može postići svetost. Ne samo da može, nego svetost je imperativ našega života. Bez pokušaja biti svet naš život gubi smisao, pretvara se u trajnu patnju i propadanje. Bez svetosti životna radost koju nam neprestano daruje Isus Krist postaje muka i tjeskoba ispunjena uzaludnim trudom, a za posljedicu ima promašen i izgubljen život.

Put prema smislu života, prema pravoj radosti, čvrstoj vjeri i svetosti pokazuju nam i naši misionari. Njihovi životi ispisuju knjige kojima predgovor i zaključak piše sam Krist. Sadržaj tih knjiga pun je posijanog sjemena dobrote, plemenitosti, služenja, odricanja, samozatajne i neuvjetovane ljubavi, jednostavno rečeno – vjere u živoga Krista kojega su osobno susreli i kojega, poput apostola, navješćuju svim ljudima. Neka nas na našem putu prema svetosti i spasenju naši dragi sveci i misionari ohrabre kako bi naš život bio nesebično služenje braći i sestrama te psalam Božjoj svetosti.

s. Slavka Sente

Što je to krunica ili ružarij? Možda je najbolju definiciju dao papa Pio XII. u enciklici *Ingruentium malorum* iz 1951. nazivajući je *sažetkom cijeloga Evanđelja i snažnim sredstvom za postizanje mira u svijetu i obiteljima*. Fr. Domagoj Polanščak, dominikanac, u svom nagovoru o krunici na *15. kruničarskom hodočašću na Mariji Bistrici, 4. svibnja 2024., između ostaloga kaže da je krunica poput „slike ili predmeta koji nas podsjeća na voljenu osobu. Podsjeća nas na nekoga i na nešto što u nama izaziva snažne osjećaje i razmišljanja. No, ono što krunici daje posebno značenje jesu riječi koje izgovaramo u sebi ili naglas, sami ili s drugima. To su riječi molitve i zato krunica nije običan predmet, već svojevrsni susret s Bogom i podsjetnik na događaje iz Isusova života. Tko je od ljudi poznavao Isusa bolje od Marije, njegove majke, i tko nas može bolje upoznati s Isusom od nje?“ Krunica svakom molitelju dopušta da događaje iz Isusova života povezuje sa svojim svagdanjim životom. Fr. Domagoj to slikovito objašnjava: „Naime, ne govore li radosna otajstva o rođenju kojemu se i mi radujemo u našim obiteljima? Ne postoje li u našem životu događaji koji bacaju novo i zadivljujuće svjetlo na osobe koje su nam drage i nikad do kraja poznate? Postoji li čovjek koji nije patio i doživio duboku žalost zbog nepravde i smrti? Molitva krunice ne završava slučajno slavnim otajstvima koja govore o najdubljoj i krajnjoj čežnji ljudskog srca – a to je pobjeda nad zlom, nad smrću i početak novoga života. To nas otajstvo poziva da molimo i razmišljamo i o Mariji koja je Kraljica neba i zemlje.“*

Prednost krunice je i u tome što se ona može moliti u crkvi ili u kući,

Krunica Blažene Djevice Marije i 200 godina Žive krunice

danju ili noću, kad smo radosni ili žalosni, zdravi ili bolesni. Mnogi je prakticiraju moliti u hodu, u vožnji. Dok, naime, molimo krunicu na putu, želimo da Marija hoda s nama i blagoslivlja sve krajolike, putove, ceste i gradove. Ona bilježi ritam naših koraka, dopušta nam da u rukama držimo svijet podlošan trajnim mijenama. Omogućava nam da udahnemo dušu, život i srce tom svijetu, svim mjestima kroz koja prolazimo, kao i susretima koji nas čekaju. Kada gledamo i slušamo o mnogim strahotama koje prate ljude, a mi im ne možemo fizički pomoći, dokazano je bezbroj puta da molitva krunice može postati učinkovit način našeg zauzimanja za njih, odnosno, da njihove izranjene i povrijeđene duše donosimo pred noge Isusove.

Držeći krunicu u rukama imamo osjećaj da se držimo za majčinu ruku koja nas vodi kroz život. A svaka majka najbolje zna koji su putevi najbolji, najlakši i najbrže dovode do cilja.

Ali Marija, naša majka ne vodi nas sama. Ona vjerno slijedi stope svoga Sina, Isusa, od njegova rođenja, javnog djelovanja, njegove okrutne smrti na križu i slavnoga uskrsnuća. Upravo ta cjelokupna otajstva Kristova života razmatramo dok prebiremo zrnca Marijine krunice. U radosnom otajstvu, naime, razmatramo kako ona s ljubavlju njeguje svoje maleno čedo. U otajstvima svjetla vodi nas putevima Galileje gdje, kao ponizna učenica sluša i promatra, sada već odraslog, zrelog sina Isusa kako čini čudesa i poziva sve na obraćenje. U otajstvima žalosne krunice Marija nas vodi i na Golgotu gdje je Isus platio cijenu našega spasenja. Nakon toga patničkoga Isusova puta, razmatramo kako ona hrabri i pobuđuje u Isusovim učenicima vjeru da ovo nije svršetak, nego početak novog života. Evo je, napokon, u slavi

uskrsnuća gdje zajedno s Isusom nastavlja svoje poslanje: hrabriti i učvršćivati našu vjeru u hodu prema vječnosti. Krunica je oduvijek bila, a i danas je, velika pomoć u rastu i očuvanju vjere.

KRUNICA JE KRISTOLOŠKA MOLITVA

Otajstva o kojima se razmišlja dok se nižu zrnca Marijine krunice stavljaju u središte osobu Isusa Krista, što znači da molitva Krunice nije isključivo upravljena Mariji, nego je to molitva s Marijom. To je, dakle, **kristološka** molitva. Mnogi su Pape upravo to isticali dok su pozivali vjernike na molitvu krunice.

Tako sveti papa Ivan Pavao II. u svom Apostolskom pismu o krunici kaže:

„U pozadini riječi Zdravomarije pred očima se naše duše **nižu glavni događaji iz života Isusa Krista**. Složeni u cjelokupan niz radosnih, žalosnih i slavnih otajstava, oni nas uvode u živo zajedništvo s Isusom, mogli bismo reći, po srcu njegove Majke. Istodobno, naše srce u tim deseticama krunice može obuhvatiti sve događaje od kojih je satkan život pojedinca, obitelji, naroda, Crkve i čovječanstva, naše osobne događaje i događaje iz života naših bližnjih, posebno onih koji su nam najbliži, koji su nam više prirasli srcu. Na taj način jednostavna molitva krunice označava ritam ljudskog života.“ (5)

U istom Apostolskom pismu Papa naglašava (5) kako molitva krunice predstavlja najučinkovitije sredstvo da se među vjernicima njeguje zauzetost **u razmatranju kršćanskoga otajstva**: „Potrebno nam je kršćanstvo koje se odlikuje ponajprije umjetnošću molitve“ (9). Nadalje, Papa nastavlja: „Dok je u suvremenoj kulturi, bez obzira

na brojne suprotne pokazatelje, sve više u procvatu novi zahtjev za duhovnošću, što se može dijelom zahvaliti i utjecaju ostalih religija, više no ikad je žurno da naše kršćanske zajednice postanu 'vjerodostojne škole molitve'" (10).

Prolaziti s Marijom prizore iz krunice znači uputiti se u Marijinu "školu" da bi se "čitalo" Krista, da bi se proniknulo njegove tajne i razumjelo njegovu poruku.

Krunica nas na mističan način dovodi pred Mariju, koja je brižno pratila odrastanje Krista u nazaret-skom domu. To je čini sposobnom da i nas istom brigom odgaja i oblikuje, sve dok se Krist ne *oblikuje* u nama (usp. Gal 4, 19).

ŠIRENJE MOLITVE KRUNICE?

Krunica se ubraja među najljepše i najhvaljenije tradicije kršćanskog razmatranja. Razvila se na Zapadu kao tipično meditativna molitva i na neki način odgovara *molitvi srca* ili *Isusovoj molitvi*.

Krunica nije polazna točka u hodu vjere. Radije je možemo definirati kao dolazak na cilj. Kada, naime, netko uspije moliti krunicu, znači da je već prešao dobar dio puta vjere.

U prvom tisućljeću kršćanstva krunica kao pobožnost nije postojala. Svoj razvoj započela je od 12. st., a vrhunac formacije dosegula je do 16. stoljeća. Crkve i samostani su u prošlosti bili središta pismenosti u Europi i jedina mjesta naobrazbe. Ali bilo je i nepismenih redovnika koji nisu znali latinski jezik, službeni jezik Crkve, stoga su za njih molitve od 150 biblijskih psalama na latinskom jeziku, zamijenjene molitvom Gospodnjom – Očenašem, a kasnije i andeoskim pozdravom Mariji (Zdravo Marijo...) koji je u Crkvi bio poznat od početka. Takav prvotni oblik krunice dodatno je proširen u 14. st. kada joj je dodana nastavna molitva Sveta Marijo...

Njemački redovnik kartuzijanac, Henrik iz Kalkara, između 150 Zdravomarija umetnuo je Očenaše. Stotinjak godina kasnije, krajem 15. stoljeća, njemački dominikanac Jakov Sprenger definirao je krunicu kao *Psaltir Majke Božje*, kako se

znalo nazivati krunicu, i u Kölnu utemeljio prvu kruničarsku bratovštinu. Tako je u Crkvi tada postojala molitva krunice sa završnim riječima **Isus i Amen**, i to podijeljena na tri dijela po uzoru na samostansku molitvu psaltira. Još jedan dominikanac, Alberto da Castello iz 16. st., doprinio je usavršavanju moljenja i razmatranja krunice, smanjivši broj evangeoskih otajstava s 50 na 15, dodavši ponavljanje zaziva otajstva nakon svake Zdravomarije

Tako je 50 Zdravomarija u jednoj krunici, a ukupno 150, zamijenilo isto toliki broj psalama. Takav je pojednostavljeniji oblik brzo prihvaćen u crkvenim krugovima, ali se počeo i značajno širiti među pukom. Taj obnovljeni Marijanski psaltir potvrdio je 1569. papa sv. Pio V., dominikanac. On je, dvije godine kasnije, kao uspomenu na pobjedu kršćanske vojske nad osmanskim, po Marijinu zagovoru, 1571. ustanovio blagdan *Gospa od pobjede*, što je kasnije promijenjeno u naziv *Kraljica svete krunice*. U svojoj je buli definirao današnju molitvu krunice i njezina razmatranja. To je potvrdio i papa Pavao VI. koji je u svojoj pobudnici *Marialis Cultus* napisao da se današnji oblik krunice može pripisati papi Piu V, dominikancu, koji je ustanovio i blagdan Kraljice krunice 1572. godine, na obljetnicu pobjede kršćanske vojske nad osmanskim, kod Lepanta (usp. 49).

U istoj je pobudnici Pavao VI. rekao da, iako su mnogi biskupi, svećenici, redovnici i vjernici laici promicali molitvu krunice, „pravo je da među njima posebno imenujemo sinove sv. Dominika, koji po tradiciji imaju dužnost čuvati i promicati tu tako spasonosnu pobožnost“ (br. 43). S tim u svezi s. Blaženka Rudić, dominikanka, u jednom svom osvrtu na krunicu kaže: „Oblikovanje i širenje molitve krunice kršćanska tradicija pripisuje sv. Dominiku i pripadnicima njegova Reda. U ikonografiji se često predstavlja kako Gospa daje krunicu sv. Dominiku i povjerava mu širenje te molitve. Ima također slika koje prikazuju kako mali Isus daje krunicu Dominiku, a Gospa Katarini Sijenskoj ili obrnuto – Gospa sv. Dominiku, Isus Katarini.“

U prvoj polovici 17. st. dodana je molitva Slava Ocu, a u ukazanjima u Fatimi 1917. Gospa je dala uputu da se na kraju svake desetice moli zaziv *O moj Isuse...*

Papa Ivan XXIII. je govorio da je „Krunica privlačna vježba, nezamjenjiva molitva. S njom dajemo hvalu Presvetome Trojstvu. S Krunicom se sklapaju ruke nevine dječice, drhtave ruke staraca, žuljave ruke radnika. S raznih strana svijeta uzdiže se istinska psalmodija...“

Tako oblikovana krunica od 150 Zdravomarija, u kojoj se razmatrao Isusov život od njegova čudesnog začeca i rođenja, njegove smrti na križu i uskrsnuće od mrtvih – slavna otajstva, zadržala se pet stoljeća, sve do pape Ivana Pavla II. koji je od listopada 2002. do listopada 2003. proglasio Godinu krunice, napisao apostolsko pismo *Krunica Djevice Marije* i dodao pet novih otajstava koja je nazvao **otajstva svjetla** (*Mysteria lucis*).

Njegova je želja bila da se Kristov „javni život“ uključi u razmatranje, jer je upravo tada On „obasjao svijet“ – riječju, djelima i euharistijom. Papa piše: „Tko promatra Krista u otajstvima svjetla, uči od Njega što znači biti čovjek i u Njemu prepoznaje lice Boga koji je svjetlo svijeta.“

U svom apostolskom pismu o krunici isti papa Ivan Pavao II. također spominje neka imena koja su zaslužna za promicanje krunice u novije vrijeme. To su dominikanski trećoreci sv. Ljudevit Grignon, svećenik, i bl. Bartolo Longo, laik. Sv. Ljudevit je napisao dragocjeno djelo o krunici, a bl. Bartolo Longo je sagradio veličanstvenu crkvu Kraljici svete krunice u Pompejima, napisao Molbenicu Kraljici krunice i promicao pobožnost 15 subota. Obojica su postigla svetost moleći i šireći krunicu (*Krunica DM 8*).

Papa se također osvrće i na božan nekih koji smatraju da krunica, zbog njezina istaknutoga marijanskog značaja, ne vodi prema **ekumenizmu**. S tim u svezi Papa kaže: „krunica se postavlja na mnogo jasniji obzor štovanja Majke Božje, kako je ono označeno na Koncilu; štovanje usmjereno kristološkom

središtu kršćanske vjere, na takav način da 'dok se Marija časti, Sin se ... pravo upoznaje, ljubi, slavi' (8). Ako se iznova pravilno otkrije, krunica će sigurno biti pomoć, a ne zapreka ekumenizmu!"

Sveti Otac Ivan Pavao II. vidi u molitvi krunice i veliku pomoć u čuvanju i promicanju **obiteljskih vrednota**, budući da je danas obitelj, ta prvotna stanica društva, sve više ugrožena. Suvremeni svijet nudi u zamjenu neke čudne zajednice istospolnih brakova. Zato Papa ističe: „Ponovno oživljavanje krunice u kršćanskim obiteljima, u sklopu šireg pastorala obitelji, bit će djelotvorna pomoć u suočavanju s razarajućim učincima te suvremene krize.“

ŽIVA KRUNICA

Što je to, kada i zašto je nastala?

Živa krunica je jednostavan oblik **zajedničke** molitve krunica, gdje se više ljudi organizira tako da svatko moli samo jedno otajstvo – a zajedno pokrivaju cijeli Ružarij.

Koncem 18. i početkom 19. stoljeća, za vrijeme Francuske revolucije, pod vodstvom, M. Robespiera, koji je htio ograničiti moć Crkve i staviti je pod kontrolu države, Katolička je crkva u Francuskoj veoma mnogo pretrpjela. Bila su zabranjena vjerska okupljanja. Ta se okrutna praksa počela širiti diljem Europe, pa i šire. Ali Gospa, kao prava Majka ne može dopustiti da se njezina djeca udalje od Boga. Pruža vjernicima jedno sredstvo koje traži sasvim malu obavezu, a donosi velike blagodati. To je **Živa krunica**. Ovaj oblik molitve pokrenula je Pauline Jaricot 1826. u gradu Lyonu, u Francuskoj, želeći na taj način povezivati molitelje kojima je bilo uskraćeno zajedničko okupljanje na molitvu.

Uključenjem, naime, u Živu krunicu članovi se obvezuju da će svakoga dana moliti jedno zadano otajstvo Marijine krunice, a to znači jedan Očenaš, 10 Zdravomarija i jedan Slava Ocu. Dakle, u tom vijencu od 20 molitelja, svakoga se dana mole sva četiri otajstva Gospine krunice: radosna, svjetlosna, žalosna i slavna. Tako zajednica molitelja svaki dan "izmoli cijelu krunicu", iako pojedinac moli samo mali dio. Krunica, dakle, "**živi**" kroz zajedništvo ljudi, odatle joj je ime – svatko daje

svoj mali doprinos, ali zajedno čine veliku cjelinu.

Na taj su način, prema zamisli Pauline Jaricot, Marijini štovatelji molili **zajedno**, premda su bili udaljeni jedni od drugih. Svatko je molio svoju desetnicu bez obzira gdje se nalazio; na putu, na radnom mjestu, u svojoj kući. Zahvaljujući toj **zajedničkoj molitvi** sačuvana je vjera kod mnogih duša. Zato je taj način molitve žive krunice nastavljen i u mirnim i slobodnim vremenima po čitavome svijetu. Osim na zajedništvo, takav oblik molitve potiče ljude i na odgovornost. Svatko naime, tko preuzima jednu desetnicu, smatra se odgovornim da je izmoli svakoga dana. U ovom je molitvenom vijencu svaki molitelj jednako važan.

Kao i svaka druga molitva, Živa krunica može se moliti za razne nakane.

Takav način moljenja je pogodan osobito i za one koji možda nemaju vremena za duge molitve. Jednu desetnicu na dan svatko može izmoliti, u bilo koje doba, na bilo kojem mjestu. Ta desetica povezuje molitelje i bodri ih u vjeri. Dakako da svaka osoba, koja želi, može izmoliti cijeli Ružarij, ali članovi žive krunice ne zaboravljaju, povrh svega, na svoju zadanu desetnicu.

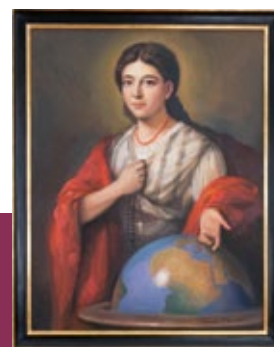
Progoni crkve su, bez sumnje, teški u svim vremenima, ali pravi vjernici uvijek pronađu način kako ostati vjerni Bogu, Crkvi i nebeskoj Majci. No, može se reći da je za vjernike pogubnija od svih vanjskih progona – vlastita nebriga i ravnodušnost prema vjeri; kad čovjek - vjernik ne osjeća potrebu za duhovnim vrednotama. Misu i sakramente obavlja suhoparno, iz navike. Za sve Marija, kao prava majka, ima lijek: **krunicu**.

Naši su preci, unatoč teškim vremenima, uspjeli, po Mariji, prenijeti baklju vjere i molitvenog žara novim naraštajima. Na nama je danas podržavati taj plamen za sve one koji dolaze poslije nas.

Oni koji su Mariju štovali za života, posve opravdano očekuju njezinu blizinu na času smrti. Pripovijeda se kako je jedan dominikanac, za vrijeme strašnih progona, kad su ga krvnici vukli kroz samostanska vrata na stratište, dozivao svoga subrata neka mu donese krunicu. Ona mu je bila velika utjeha u trenutcima mučenja jer Krunica govori o Božjoj blizini koja mu je bila toliko potrebna.

- Iz Molbenice Gospi od Ružarija -

'Blagoslovljena Marijina krunico, čvrsti lanče koji nas povezuješ s Bogom, i sjedinjuješ s anđelima, tvrđavo spasenja, sigurna luka u općem brodolomu, nećemo te nikada ostaviti. Bit ćeš nam utjeha u smrtnoj borbi, tebi posljednji cjelov umirućeg života. A posljednja riječ naših usana bit će tvoje slatko ime, Kraljice svete krunice, draga naša Majko, utočište žalosnih. Budi posvuda blagoslovljena, sada i uvijeka, na nebu i na zemlji. Amen.'

BL. PAULINE MARIE JARICOT
UTEMELJITELJICA PAPINSKOG
MISIJSKOG DJELA ZA ŠIRENJE VJERE
I "ŽIVE KRUNICE"

ZAJEDNO U LJUBAVI I MOLITVI

U Živoj krunici Paulina ne vidi ništa osim ljudi koji se mole Blaženoj Djevici. To je djelo siromašnih i jednostavnih ljudi čija se cijela radnja, čija se čitava politika sastoji u tome da ljube Isusa i Mariju i učine ga voljenim moleći i razmišljajući o krunici zajedno s djelima ljubavi. Paulina je znala zahvaliti na onome što je Živa krunica dopustila ljudima da dožive: „Kakva je sreća sjediniti se s tako dobrim dušama! Kako je lijepo ovo milosrđe koje od mnoštva ljudi svih dobi, svih stanja i iz svake zemlje čini jednu obitelj kojoj je Marija majka, tijelo kojemu je Marija glava, a Gospodin naš Isus Krist srce. Kakva je to Marijina vojska! Neka se vjera suprotstavi zlatu, brojnosti, moći vojske jakih ljudi koje je pakao okupio pod svojim stijegom da uništi religiju“ (Pauline Jaricot, *Le Rosaire vivant*, op. cit., str. 39-40).

EKVADOR
– S. Lenka Čović

MISIJA: Božji poziv i poslanje danas i ovdje!

Već se dugo nisam javljala, uronjena u misiju koju mi je Bog povjerio i koju smatram najvažnijom i hitnijom za odgovoriti.

U našoj stvarnosti postoji malo obitelji koje žive kršćanske vrednote i djeca su prepuštena sama sebi i onima koji svjesno i planirano imaju namjeru razoriti obitelj. Manipulirajući, žele oduševiti mlade za perverznan i bolestan život. To uključuje: ovisnost o drogi, bande mladih koje formiraju i pripremaju dok su još djeca, seksualnost bez kontrole spuštena na razinu nagona. Ubija se dnevno bez ikakvog poštovanja prema osobi. Grijeh se puno ističe i stječe se dojam da on vlada.

Suočavajući se sa svim tim problemima, slušajući mlade i obitelji, Bog ti daje svjetlo da vidiš kakva rješenja trebamo dati.

Imamo školu za djecu od tri do osamnaest godina, tu završavaju srednju školu i svi se tamo hrane, od ponedjeljka do petka, oko 350 djece dnevno. Da ekonomiziramo – imamo svoje životinje, voće i povrće, jaja i meso. Imamo svoje dobročinitelje koji nam pomažu i nikada nije nedostajalo hrane. Ono što nedostaje jest odgoj u onome što dolazi od Boga, što nas On uči preko Božje riječi.

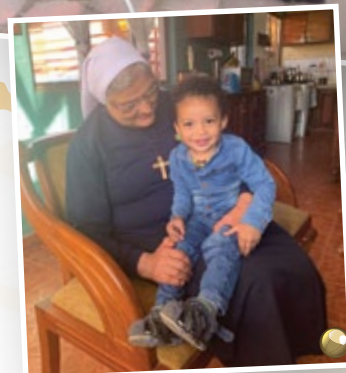
To je naša duhovna unutarnja snaga koju nam je Bog dao na početku stvaranja svijeta i ja ga zovem *Moje Duboko Ja* koje trebamo osloboditi da Božja prisutnost prožme živote. Da bi to mogli ostvariti, otvorili smo Centar

duhovnosti u kojem imamo duhovne obnove s našim učenicima.

U duhovnom centru u Santo Domingu provodili smo duhovni rad s dječacima i maloljetnicima starosti od 12 do 17 godina. Cilj duhovnih vježbi bio je da se obrate i upoznaju drugu stranu života: ljubav, dobrotu, poštovanje prema životu, unutarnji mir i zadaću odlaska u misije na udaljena mjesta kako bi pomagali obiteljima brati šećernu trsku, musti krave, raditi fizičke poslove. Dakle, raditi kako rade ljudi, jesti što oni jedu, spavati u njihovim kućama, slušati njihove probleme i moliti zajedno s njima. Jednom tjedno pripremaju hranu i dijele ljudima koji su na ulici i nemaju što jesti. Mladić koji je sudjelovao u tome, osnovao je grupu mladih i organizirali su duhovnu obnovu pa traže ponovno duhovnu snagu, da budu Misionari Radosne Vijesti.

To je naš sadašnji rad, i kako kaže himan naše škole: *Doći na pet kontinenata kao misionari.*

Nedostaju osobe koje će posvetiti svoj život navještanju Božje riječi i životom pokazati kako smo sretni kad to činimo – kad možemo vidjeti i gotovo opipati kako zlo nema više toliko snage jer Bog djeluje i uči nas da jedino dobrom možemo nadvladati zlo. To je naša misija danas i ovdje, gdje svaki dan slušamo da se ubija, da se ne poštuje život, i kako mi je rekao petnaestogodišnjak kad sam ga upitala što očekuje od života, odgovorio je – smrt. Žalostno, ali to je stvarnost naših mladih. Naša misija nije lagana, ali vjerujemo da Bog prati naš put, daje nam

svjetla i snage da možemo graditi što je On imao u svome planu od početka svijeta.

Molite za nas da uspijemo ostvariti Božji plan i da kao misionari budemo znak Njegove prisutnosti u današnjem svijetu.

ISLAND
– S. M. Selestina Gavrić

Misije Island

Još jedna godina, još jedno ljeto. Još nekoliko grupa djece i mladih uključenih u život Crkve. Stotine kilometara i elektronička blizina...

Dragi prijatelji, dragi nositelji misijskog zalaganja, evo i nas, s gotovo sjevernog pola, točnije s Islanda. Moram ispovjediti da baš nisam vrijedna u pisanju i kontaktima. Možda zato što stalno „letim“, a možda i zato što, i kad ne „letim“, zauzeta sam s onima s druge strane letjelice.

Prošla još jedna godina. Da odmah spomenem, lani sam mogla uživati u susretu misionara sa svom pažnjom i toplinom koju sam iskusila i primila. Zahvalna srca i duše mislim na te dane, i na sve s kojima sam ih provela.

Ove godine je susret baš u mom Travniku, pa se pomolite za me kod dragog brata Petra Barbarića. Tako sam ga, naime oslovljavala, kad sam se kao mlada kandidatice utjecala u njegov zagovor.

U našoj župi sv. Petra Apostola na sjeveru Islanda, točnije u Akureyri, upravo proživljavamo velika događanja: u četvrtak na Spasovo, krizma – 20 mladih! Jedna odrasla djevojka, koju sam pripremala na poljskom, se krizmala prošle subote u katedralnoj župi u Reykjaviku.

U nedjelju, 17. svibnja Prva Pričest za 10 djece, a troje je već bilo na Uskrsni ponedjeljak.

U nedjelju, 24. svibnja zahvalnica i molitva za 25 godina prisutnosti naše zajednice sestara Karmelićanki Božanskog Srca Isusova na Islandu.

Ovo su sve događanja za koja se preporučamo u vaše molitve i prikazivanja.

Ove školske godine sam dobila još jednu veliku katehetsku zadaću. U Ísafjörður na gotovo krajnjem sjeverozapadu Islanda – 500 km odavde – je župa na kojoj je svećenik Poljak, bio misionar na Krimu i govori samo poljski i ruski.

Prije nekoliko godina me zamolio da pripremam za krizmu njegovu župljanku, kćer majke Hrvatice. Ali, kako ona normalno govori islandski, tu nije bilo „dodatnog posla“. Uključila se u grupu naše župe ovdje za vjeronauk na daljinu. Njezina mlađa sestra se isto tako pripremala za Pričest, koju je primila lani. Sad se braco sprema za Pričest, a iz druge obitelji, gdje je majka Engleskinja a tata Islandanin, nekatolik, isto ide dječak na Pričest ove godine.

No, ovo sve je uvod u ovu godinu s početka priče. Dakle, nazove mene

župnik i kaže: imam rasijano po selima župe nekoliko poljske djece kojima treba vjeronauk da se sprema za Pričest. Ja tamo ne idem redovno, nekad vrijeme ne da ni onda kad bih išao prema raspredu na župi. Možete li ih, molim Vas, primiti na pouku, ali na poljskom, jer o vjeri nisu sposobni govoriti na islandskom... „Muko moja, pridi na drugoga“, pa evo još jedna se i meni nudi. Uzela sam ih, ima ih 6 iz 4 sela, sad već ovog svibnja idu na Pričest. Neki u Poljskoj, sa pismom svoga župnika u džepu, a neki ovdje kod njega. Ali smo se nešto dogovorili, i već sam imala susret, jasno na daljinu, s roditeljima da će se slijedeće godine uključiti sa župljanima odavde na islandskom. Nikakav „otpor“. Do krizme imaju vremena, pa će se po-

miriti s islandskim u izričaju vjere. A moja najvažnija poruka u svem Naviještanju jest: Islandani su na početku svoga krštenja bili katolici. To od 1.000 do 1.550 g. Onda im je to bilo zabranjeno 300 godina. Da smo opet ovdje već se bliži 2. stoljeće, ne možemo zanemariti biti katoličkim misionarima u ovoj zemlji. Nekad me čuju, a nekad ne, i, neki me čuju, a neki ne. A vas, dragi prijatelji, usrdno molim da se molite i prikazujete i na ovu goruču nakanu.

U župi Akureyri, našoj ovdje župi ima nekih zgoda vrijednih da ih se primijeti. Evo jedne: dječak već 10 godina, još nije bio na Pričesti. Roditelji s Filipina, zaposleni, otac bolničar, ili ne znam kako bih prevela, uglavnom, radi odgovoran posao s ljudima, ali islandski malo teže ide. Dječak malo spor u razumijevanju, i uvijek ima nešto što nije razumio. Roditelji se nešto „ulijenili“, pa ih stalno moram „progoniti“. Onda na jedan razgovor, kažu da putuju u naše mjesto, stanuju 130 km odavde, pa bismo se osobno susreli. Dakle, cijela obitelj, i jedna prijateljica, koja isto radi u bolnici, ali je nova na Islandu. Sve je to u redu. Ali kad razgovor krene na Rafaelov vjeronauk i Pričest, počne tata: Znaite, on ima problem, i možda da ne ide na Pričest, barem ne ove godine.

Ja gledam onako općenito, svijuu, pa onda pogledam Rafaela. Onda on počne: Znaite, ja imam problem...

Meni mač probode sve u meni. Dijete, da, dijete, počinje riječ o sebi s: ja imam problem. I onda mi se upali svjećica: Kakav problem? Nemaš ti nikakav problem! Onda pogledam odrasle i kažem: slušajte, ako Rafael ne može juriti s nama 100 km, onda mi možemo s njime 20. Jel' u tom neki problem? Rafael, ako ja govorim s tobom engleski, hoćemo li se razumjeti? Jasno da hoćemo, glasi odgovor. A ako ja tebi dam vrijeme da se samo mi susrećemo, može? Pa kako da ne, može, može!

Moja sreća da imam našu knjigu za djecu u ovoj fazi u kompjuteru, pa ja naslov po naslov na google, pa prekontroliraj, i onda je dam isprintati i pošaljem im. I mi na našem finom engleskom uspijemo – Rafael je već počeo svoj život sa Isusom u sv. Pričesti!

I, jedna kraća priča s krizmanicima. Oni koji su daleko, svi su kod mene – u kompjuteru, kako bi rekli. A oni u Akureyri i okolici, župnik ih ima osobno. Poslije godina iskustva, njihovih nedolazaka, odlučio on da im ima pouku jednom mjesečno po cijelo subotnje popodne. Svidjelo se to i njima i roditeljima, premda izgleda naporno i njima i župniku. Samo što je onda nastala praznina sudjelovanja u sv. Misi. Dođu samo te subote.

Dakle, na dane vjeronauka sam ja uvijek tamo – ispečem neku vrstu pizze, pa je onda treba ugrijeti i poslužiti, itd. E, kad se jede, pa se malo slobodnije i priča, pokušam ih izazvati da bismo se trebali vidjeti i sljedeći tjedan na Misi, pa onaj još sljedeći, kad

mi jedan krizmanik onako uvjerljivo: pa jel' ja sad trebam svaki tjedan u crkvu...

U Dalvik filijali – 43 km, sam svaki tjedan. Srijeda popodne vjeronauk za 4 do 5 grupa, prenoćim, malo poredim kapelu i kuću, i oko podne u četvrtak evo me opet kod kuće. Prošlo ljeto sam primijetila da većina njihovih obitelji provede ljeto ovdje. Dakle, roditelji na poslu, djeca se, rekla bih, potucaju po cesti. Nešto aktivnosti ima, ali tek nešto... Pa sam odlučila da i u ljetne mjesec nešto učinimo za njih. Onda skupljam što mogu naći, malo hamburgera i kruha, ili hrenovki, ili što bilo, i da mogu provesti s nama nekoliko sati jednom mjesečno. Kad rabarbara naraste, u kolovozu, onda sami uberemo rabarbaru, imamo je u vrtu kapele, i pečemo rabarbara kolač, sve uz njihovo sudjelovanje. Veoma zanimljivo. A materijal: kao i uvijek i za sve, uvijek se neko čudo dogodi. Pa ako ne drukčije, posreći mi se i novac, pa nešto i „dokupim“. A to nam je jako približilo i djecu i obitelji.

Molite, molite, da pogodimo i da vjerno činimo ono što je potrebno da bi se Radosna Vijest spasenja ukorijenila u srca i duše generacije koja je upala u svijet potpune dezorijentacije u svakom smislu. A onda, o Bogu, vjeri, to su teme o kojima se ne priča u javnom životu. Škola nije mjesto za Boga i Bibliju. Kad sam ovamo došla prije 25 godina, u školi je bio predmet kršćanski nauk. Protestantski, ali čitala se Biblija, govorilo se o Isusu i onome što On govori. Danas se to ne može. A svi i sve drugo može.

E još, molite i da nas bude koji ćemo naviještati, i da se pomladimo, jer i nama godine idu. Treba netko nastaviti i kad ja padnem, i kad moja sestra, koju godinu mlađa, padne, i kad župnik, isto tako, koju godinu mlađi, padne... i da se ne čeka da padnemo, jer onda bi mogla nastati praznina koja bi odlučila i previše toga na negativnu stranu. Mislim, mogla bi odlučiti na sve veću odsutnost svete vjere. A to bi nas moglo koštati da dragi Bog upita – a gdje ste, što radite, što mislite, što vam je to stvarno tako važno?

Imamo svake godine dobar broj krizmanika, ali duhovnih zvanja, eto, nema. Ipak, nada je prisutna. Imamo jednog mladog svećenika. Poljak, 2 godine od ređenja, pripada našoj biskupiji. I imamo bogoslova, naime, već je đakon, ali još je na studiju u Rimu. Brazilac, odlučio za našu biskupiju. I imamo bogoslova Islandanina. U bogosloviji je u SAD, jedan biskup je primio zamolbu našega biskupa da se priprema u njegovoj bogosloviji. Po i njih uključite u svoju kronicu...

Mislim da bih ipak morala završiti. Sa srdačnom zahvalnošću pozdravljam sve vas, dragi prijatelji, suradnici, nositelji misijskog zalaganja. Oslanjam se na vaše molitve, žrtve, i pomoć koja nam omogućuje da možemo nastaviti svoje-naše poslanje.

UGANDA
– Don Jakoslav Banić

Volonteri – produžene ruke misionara

U srcu Karamoja, u misiji Nawanatau, gdje svakodnevica nosi izazove siromaštva, suše i oskudice, događa se nešto tiho, ali snažno – dolazak mladih ljudi koji odlučuju darovati sebe. Njihova prisutnost nije samo pomoć u radu, nego znak nade, ljubavi i živog Evanđelja. U potpunoj predanosti i istinskom služenju ovi mladi ljudi svojom mladošću i otvorenošću svjedoče Božju ljepotu i pokazuju da Krist i danas poziva srca spremna gorjeti za druge.

„Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.“ (Iv 13,35)

Volonteri koji dolaze u misiju Nawanatau postaju produžene ruke misionara, ali još više – postaju žive Crkve koja ljubi, služi i ne zaboravlja najmanje. Njihov dolazak donosi radost zajednici, ali i novu snagu samoj misiji. U njihovim koracima vidi se spremnost ostaviti vlastitu sigurnost kako bi u dalekoj Africi posvjedočili da ljubav nema granica.

Drugi vatikanski sabor u dekretu *Ad Gentes* podsjeća da je „Crkva po svojoj naravi misionarska“. Misijsko poslanje nije rezervirano samo za svećenike i redovnike, nego je poziv svakom kršteniku da svojim životom naviješta Krista.

Upravo to čine mladi volonteri – ne velikim riječima, nego malim svakodnevnim djelima ljubavi.

Srce koje odgovara na Božji poziv

Mladi katolici koji dolaze volontirati u misije ne dolaze iz znatizelje ili avanture. Oni dolaze jer su čuli poziv – duboki, tihi glas u srcu koji ih potiče da izađu iz vlastite sigurnosti i daruju svoje vrijeme, energiju i talente drugima. Oni dolaze jer su prepoznali Krista u licu siromašnoga.

„Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ (Mt 25,40)

U Nawanatauu ta ljubav poprima konkretno lice: u osmijehu djeteta koje dobije obrok, u ruci pruženoj starijoj osobi, u strpljenju s najmlađima, u umoru nakon dugog dana rada, ali i u radosti zajedničke molitve i pjesme. To je ljubav koja ne ostaje na riječima, nego se pretače u svakodnevna mala djela. Misijaska svakodnevica uči ih da je prava radost upravo u darivanju sebe. U jednostavnosti afričkog života otkrivaju bogatstvo koje svijet često zaboravlja – blizinu čovjeka, snagu zajedništva i povjerenje u Boga.

Misija koja mijenja srce

Volontiranje u misijama nije jednosmjernan put. Mladi koji dolaze u Nawanatau vrlo brzo otkrivaju da nisu samo oni ti koji daju – oni također primaju. Primaju osmijeh djece koja nemaju gotovo ništa, a ipak zračče radošću. Primaju vjeru ljudi koji usred siromaštva zahvaljuju Bogu za svaki novi dan. Primaju iskustvo Crkve koja diše puninom života. Predanje koje donose očituje se u spremnosti

da prihvate drugačije uvjete života: toplinu bez klimatizacije, skromne obroke, fizički rad i neizvjesnost. No upravo u toj jednostavnosti događa se susret s Bogom – živ i stvaran.

„Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga.“ (Mt 16,25)

Sigurnost i snagu za ovakav pothvat crpe iz vjere i povjerenja u Boga. Misija ih uči da čovjek nije bogat onime što posjeduje, nego onime što daruje. Dekret *Ad Gentes* govori kako misionarsko djelovanje traži „duh žrtve i nesebičnog predanja“. Upravo se taj duh prepoznaje u mladima koji svoje vrijeme, snove i sposobnosti stavljaju u službu Evanđelja.

Put odricanja koji vodi do radosti

Odricanje koje mladi volonteri prihvaćaju nije gubitak, nego oslobođenje. Ostaviti udobnost doma, rutinu i sigurnost kako bi služili drugima zahtijeva hrabrost, ali donosi plodove koji nadilaze svako očekivanje. U misiji Nawanatau odricanje postaje prostor susreta: s Bogom, s drugima i sa samim sobom. To je škola života u kojoj se uči što je uistinu važno. Mnogi od njih dolaze misleći da će mijenjati svijet, a na kraju otkriju da je Bog najviše promijenio njihova srca. Nauče slušati, biti zahvalni, živjeti jednostavno i radovati se malenim stvarima.

„Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponašajte se: radujte se!“ (Fil 4,4)

Ta radost nije prolazna emocija. To je duboki mir koji dolazi kada čovjek zna da je tamo gdje ga Bog želi. Među onima koji su osjetili taj poziv ističe se i Andrija Džalo – mladić čije

je srce prepoznalo potrebu misije i odlučilo odgovoriti. Odustati od sigurnog posla, staviti sve u Božje ruke i svoje potpuno povjerenje imati u Boga bila je prekretnica koja je Andriju dovela u misiju Nawanatau.

Njegov dolazak nije samo osobni korak, nego dar cijeloj zajednici. Donosi svježinu, mladenačku radost, energiju i spremnost služenja koja nadahnjuje i druge. U njegovoj jednostavnosti i otvorenosti vidi se ono što je srž misijskog poziva – biti tu za drugoga, bez zadržke.

Poput učenika koji su ostavili svoje mreže i pošli za Kristom, i Andrija je odlučio odgovoriti na Gospodinov poziv vjerujući da Bog vodi svaki korak.

„Evo me, mene pošalj!“ (Iz 6,8)

Njegova prisutnost potvrđuje da misije nisu stvar prošlosti, nego živa stvarnost Crkve danas. Mladi poput Andrije pokazuju da još uvijek postoje srca spremna gorjeti za Evanđelje i služiti Kristu u najsiromašnijima.

Otvorena vrata misijskog poslanja

Misija Nawanatau i dalje čeka mlade koji su spremni reći svoje „da“. Ne savršene, ne potpuno spremne – nego otvorene, hrabre i spremne učiti ljubiti. Jer Bog ne traži savršene ljude, nego raspoloživa srca.

Misije trebaju mlade koji će svojim životom svjedočiti da ljubav nije teorija, nego konkretno darivanje sebe. Trebaju mlade koji će donositi Kristovu blizinu tamo gdje vlada oskudica, samoća i zaboravljenost.

I svaki put kada netko dođe u Nawanatau, događa se čudo Evanđelja: čovjek koji je došao dati, otkriva da je primio puno više.

Jer svatko tko dođe, ostavlja trag. Ali još više – biva promijenjen.

Razgovor s prof. dr. sc. Stjepanom Balobanom - pročelnikom Centra HBK za promicanje socijalnog nauka Crkve

? **Dragi profesore Baloban, svećenik ste i profesor koji se godinama bavi pitanjima odnosa Crkve i društva, uloge vjernika u javnom životu i općenito vjere u javnom prostoru. Kako biste sebe i Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve predstavili našim čitateljima?**

! Najprije zahvaljujem na Vašem pozivu za ovaj razgovor. Zapravo, Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve (dalje: Centar) i Nacionalni ured Papinskih misijskih djela imaju nešto zajedničko, a to je ugodno susjedstvo. Prve prostorije Centra, koji je počeo s radom 1997., bile su u Zagrebu na adresi Voćarska 106, na 2. katu. U istom hodniku i tamo smo bili susjedi s „Misijskim uredom“. Nakon toga smo mi, kao i vi, mijenjali adrese boravišta da bismo opet kao na početku bili susjedi ovdje u zgradi HBK-e. Kako nekada, tako i danas njegujemo srdačne „dobrosusjedske odnose“.

A Vaše pitanje tražilo bi opširniji odgovor nego što je to ovdje moguće. Reći ću samo da je Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve ustanova HBK-e, koju su hrvatski biskupi osnovali na jesen 1996. s ciljem proučavanja i promicanja socijalnog učenja Katolič-

ke Crkve. U ovih gotovo tri desetljeća Centar je u crkvenom i društvenom životu u Hrvatskoj na različite načine: predavanjima, susretima, simpozijima, istraživanjem, objavljivanjem knjiga... pokušavao činiti vidljivim socijalni nauk Crkve i tako se zauzimati za dostojanstvo čovjeka u demokratskoj Hrvatskoj. A ja sam odmah nakon demokratskih promjena u Hrvatskoj, 1990. godine, kao tada mladi svećenik i teolog, sve svoje ljudske, kršćanske i znanstvenoteološke snage posvetio razvoju socijalnog nauka Crkve što je za tadašnje hrvatsko društvo, ali i Crkvu bilo nešto novo. Kao prvi pročelnik Centra i kao prvi pročelnik Katedre socijalnog nauka Crkve na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu, imam prekrasna iskustva dijaloške suradnje – kako unutar Crkve, tako i s osobama iz javnoga života i hrvatskim intelektualcima s kojima sam od 1990. godine nadalje surađivao. I to sve do danas.

? **Smatrate li da ljudi dovoljno poznaju socijalni nauk Crkve i može li Crkva danas biti mjesto živog susreta i nade za čovjeka?**

! Crkva uvijek treba biti mjesto živoga susreta i nade za čovjeka, i to konkretnoga čovjeka. U

onom trenutku kada to nije udaljuje se od svojega temeljnog poslanja, a to je naviještanje evanđelja svakom čovjeku dobre volje. Posljednjih desetljeća kod nas u Europi, ali i u Hrvatskoj, sve više slabi taj „evandeoski žar“. Jedan od razloga je svakako taj što se vjernici, katolici – osobito oni koji su aktivni u različitim vjerničkim društvima i civilnim udrugama – sve više povlače u ono što se obično naziva „duhovnim“. A to je, zapravo, povlačenje istomišljenika na „sigurno“ i s te „na svoj način sigurne pozicije“ promatra se svijet oko sebe, a oni koji se ne slažu s nama u svemu postaju „suprotna strana kako u društvu – tako nažalost, i u Crkvi. Moje životno i vjerničko-teološko iskustvo bavljenja socijalnim naukom Crkve potvrđuje ono što je sveti Ivan Pavao II. davne 1991. godine naglasio, to jest da „socijalni nauk Crkve posjeduje vrijednost instrumenta evangelizacije“ (CA, br. 54). Uvjeran sam da bi bolje poznavanje socijalnog nauka Crkve u Hrvatskoj i u crkvenom i u društvenom životu omogućilo veći pozitivni utjecaj kako službene Crkve, tako i u javnosti aktivnih vjernika na zbivanja u hrvatskom društvu. A to sada nije slučaj, ili ne u dovoljnoj mjeri.

? U ponedjeljak, 11. svibnja u Zagrebu predstavili ste knjigu: „Promicanje i oživotvorenje socijalnog nauka Crkve u Hrvatskoj“ i okrugli stol o temi socijalnog nauka Crkve te je obilježena i 35. obljetnica svečane akademije održane u Zagrebu 1991. koja je bila početak organiziranog razvoja socijalnog nauka Crkve u Hrvatskoj. Što Vas osobno najviše motivira u promicanju socijalnog nauka Crkve?

! Uvijek iznova me motiviraju takvi događaji koji pokazuju da Crkva u Hrvatskoj ima poprilično razvijen socijalni nauk Crkve kojim se, nažalost, dovoljno ne koristi. Imamo određeno 35-godišnje iskustvo ali i materijale – knjige koji nam stoje na raspolaganju. Knjiga *Promicanje i oživotvorenje socijalnog nauka Crkve u Hrvatskoj* raspravlja o trenutačnoj situaciji u odnosu na razvoj socijalnog nauka Crkve u Hrvatskoj. Uz analize, kritičke pristupe autori se u tom zborniku usuđuju davati i određene prijedloge kako se više koristiti socijalnim naukom Crkve u različitim sferama društvenoga, ali i crkvenoga života. Riječ je o knjizi koja se isplati uzeti u ruke.

? Kako ćemo mi u Hrvatskoj odgovoriti na „rastuću potrebu za socijalnim naukom Crkve“ na što nas poziva papa Lav XIV.?

! Prošla je godina dana od izbora pape Lava XIV. za rimskoga biskupa, 8. svibnja 2025. Izborom imena Lav XIV. papa Amerikanac je dao do znanja da će socijalni nauk Crkve na neki način obilježiti njegov pontifikat kao što je to bilo i s papom Lavom XIII. prema kojemu je uzeo ime Lav XIV. U tih godinu dana je u raznim prigodama ukazivao na važnost socijalnog nauka Crkve u današnjem podijeljenom svijetu, ali i u velikim dijelom podijeljenoj Crkvi. Ovdje ću izdvojiti tek dvije misli Svetoga Oca. Socijalni nauk Crkve je „sredstvo mira i dijaloga za izgradnju mostova“ i misao koju Vi navodite u pitanju: „Postoji rastuća potreba za socijalnim naukom Crkve na koju moramo odgovoriti“. U Hrvatskoj ćemo najbolje odgovoriti na „rastuću potrebu za socijalnim naukom Crkve“ ako ćemo kao prvi korak ponajprije u crkvenim medijima, ali i u propovijedima, nastupima i govorima crkvenih službenika i pastoralnih djelatnika više govoriti o socijalnoj misli pape Lava XIV. Do sada, nažalost, to nije bio slučaj. O

razlozima bi se moglo, ali i trebalo više javno raspravljati. Naime, poruke pape su se u crkvenom životu u Hrvatskoj oduvijek tumačile i prenosile vjernicima. Određene negativne promjene su se dogodile za vrijeme pontifikata pape Franje što, po mojem mišljenju, nije bilo dobro. U ovim nesigurnim vremenima poruke pape su iznimno važne i potrebne, te dobrodošle.

? Koje su ključne poruke pape Lava XIV. kada je riječ o socijalnom nauku Crkve?

! Te poruke su na jasan i, rekao bih, svima razumljiv te, želim naglasiti, hrabar način, iznesene u prvoj socijalnoj enciklici Lava XIV. s naslovom *Magnifica humanitas O očuvanju ljudske osobe u doba umjetne inteligencije* koju je objavio 15. svibnja 2026. na 135. obljetnicu prve socijalne enciklike pape Lava XIII. „*Rerum novarum*“. Kao prije 135 godina tako i danas Katolička Crkva preko svojih rimskih biskupa stavlja u središte zaštitu ljudske osobe koja je danas egzistencijalno ugrožena u odnosu na problematičan utjecaj umjetne inteligencije na svakodnevni život čovjeka kao Božjeg stvorenja na zemlji. Crkva nije protiv tehnologije kao takve niti protiv umjetne inteligencije, ali je jasno protiv toga da moć u tom području bude „koncentrirana u rukama nekolicine“ (*Magnifica humanitas*, br. 95). Stoga, naglašava papa Lav XIV. suočeni s „koncentracijom moći i digitalnim svijetom, kriteriji za prosudbu i razlučivanje u ovoj novoj situaciji plemenita su načela socijalnog nauka: neotuđivo dostojanstvo ljudske osobe, opće dobro, opća namjena dobara, supsidijarnost, solidarnost i socijalna pravednost“ (*Isto*, br. 96). Na temelju spomenutih načela socijalnog nauka Crkve Sveti Otac u svojoj prvoj socijalnoj enciklici argumentirano poziva na budnost, ali i primjerenu kontrolu u daljnjem razvoju umjetne inteligencije. Koliku važnost Katolička Crkva pridaje ovom prvom i programatskom dokumentu pape Lava XIV. govori i činjenica da je na predstavljanju socijalne enciklike *Magnifica dignitatis, O očuvanju ljudske osobe u doba umjetne inteligencije*, 25. svibnja 2026. uz eminentne predstavljače sudjelovao je i sam papa Lav XIV. To do sada nije zabilježeno. U ispunjenoj sinodalnoj dvorani u Vatikanu na kraju predstavljanja, Sveti Otac je u uvjerljivom i emotivnom govoru upozorio na iznimne opasnosti

koje prijete zbog sadašnjeg razvoja umjetne inteligencije koja utječe na ljudski suživot i „u dramatičnom obliku mijenja način na koji se vodi rat“ (*Govor Svetog Oca Lava XIV.*, 25. 5. 2026.). U tom kontekstu Lav XIV. poziva: „Umjetna inteligencija treba biti razoružana. To je teška riječ, znam, ali je slobodno izabrana jer u ovom trenutku potrebne su riječi koje će biti kadre privući pozornost, probuditi savjesti i odrediti put koji će slijediti čovječanstvo“ (*Isto*.).

? Kako ste doživjeli pohod pape Lava XIV. u Afriku koji je bio od 13. do 23. travnja ove godine?

! Kao pohod prvog evangelizatora i prvog misionara Crkve kontinentu u kojem se širi kršćanstvo više nego u drugim dijelovima svijeta i kao pohod koji budi nadu i za cijelu Katoličku Crkvu. Papa Augustinac koji izvrsno poznaje situaciju u Africi svojim nastupima i jasnim govorima u četiri zemlje od kojih je jedna većinski muslimanska – Alžir, druga koju nazivaju „Afrika u minijaturi“ – Kamerun s nešto manje od trećine katolika i dvije većinski katoličke zemlje – Angola i Ekvatorska Gvineja, svojim susretima i jasnim govorima i porukama pozvao je na izgradnju mira kao uvjet za više blagostanja u tim zemljama u kojima zbog prirodnih bogatstava ne bi smjelo biti siromaštva. I ovdje je u većinski katoličkim zemljama pozvao vlasti da na temelju poticaja iz socijalnog nauka Crkve uklanjaju prepreke za cjeloviti ljudski razvoj. S velikim zadovoljstvom sam pratio to, do sada najduže apostolsko putovanje pape Lava XIV. prisjećajući se brojnih misionara, i naših hrvatskih misionara koji su svoje živote posvetili širenju evanđelja u Africi. I to najčešće u teškim uvjetima. Plodovi se vide u brojnim zvanjima kao i u brojnim misionarima koji sada iz Afrike dolaze u „staru i podjelama“ iscrpljenu Europu. U tom kontekstu su značajne riječi pape Lava XIV. na oproštaju od Afrike: „Kao u prvim stoljećima Crkve, Afrika je danas pozvana dati odlučujući doprinos svetosti i misionarskom značaju kršćanskoga naroda“.

? Kako približiti socijalni nauk Crkve ljudima koji su udaljeni od vjere?

! Dugogodišnje iskustvo bavljenja socijalnim naukom Crkve u Hrvatskoj govori mi da je ponekad lakše temeljnu poruku socijalnog nauka Crkve

kve približiti ljudima dobre volje koji su udaljeni od vjere nego kršćanima, katolicima koji najčešće žive u svojim vjerskim i duhovnim svjetovima udaljenima od konkretnog, društvenog i crkvenog života. Iskustvo me također naučilo da je iznimno teško Hrvat, katoliku, prihvatiti da je vjera sastavni dio cijeloga njegova života, kako onoga osobnoga i obiteljskoga, tako i onoga javnoga; kao političar, novinar, gospodarstvenik, nastavnik, član vjerske ili civilne udruge... Valja podsjetiti da kršćanska vjera ima osobnu, obiteljsku, crkvenu i društvenu dimenziju. U tom kontekstu potreban je veći angažman službene Crkve kako na razini biskupija, tako i u pastoralu jer socijalnim govorom Crkve postajemo autentični kršćani, katolici u ovom sve kompliciranijem svijetu u kojem živimo.

? **Koji Vas je društveni problem posljednjih godina posebno zabrinuo?**

! Sve veće podjele u hrvatskom društvu, ali sve veća razilaženja unutar Crkve u Hrvatskoj koja na neki način proizlaze iz aktivnog djelovanja pojedinih skupina, društava i udruga vjernika laika, kao i civilnih udruga koje vode katolici. Nedostaje iskrenog razgovora u istinskom dijalogu bez kojega je uistinu teško zamisliti bolju budućnost kako hrvatskoga društva tako i Crkve u Hrvatskoj. Negdje su se izgubili i autoriteti i učitelji, a njihovu ulogu pokušavaju preuzeti pojedinci koji su putem društvenih mreža postali „popularni“ i to uglavnom po tome koliko su imali klikova odnosno bili praćeni.

? **Koliko su misionari primjer konkretnog življenja socijalnog nauka Crkve?**

! To je jako dobro pitanje, premda se o njemu previše ne raspravlja. Misionari u misijskim zemljama pomažu konkretno i to na različite načine. Koja je motivacija njihova djelovanja? Premda je u prvom planu širenje radosne vijesti, evangelizacija, oni su svjesni da gladnoga čovjeka treba najprije nahraniti, a žednoga napojiti. U njihovu životu se zapravo na konkretan način živi evanđelje kako u odnosu na konkretnu materijalnu pomoć, tako i u odnosu na obrazovanje i sve ono što doprinosi podizanju svijesti za temeljnim načelima socijalnog nauka Crkve koje kao svojevrsan putokaz predlaže papa Lav XIV. u svojoj prvoj socijalnoj enciklici *Magnifica humanitas*. O oču-

vanju ljudske osobe u doba umjetne inteligencije. Kada se misionari bore za dostojanstvo svakoga čovjeka, solidarnost, socijalnu pravednost, supsidijarnost, opće dobro i ljudska prava, oni konkretno provode socijalnu misao Katoličke Crkve.

? **Jesu li misije danas potrebnije nego ikada prije – ne samo u dalekim zemljama, nego i u našem društvu?**

! Oni koji su više uključeni u rad misija i misionara znaju s koliko žara i kakvom otvorenošću narodi u različitim dijelovima svijeta prihvaćaju radosnu vijest evanđelja. S druge strane, mi koji živimo u Europi, kontinentu koji je na osobit način oblikovao kršćanstvo, vidimo da u velikom dijelu europskih zemalja postoje stvarne potrebe za misijama. To se osobito vidi u svećeničkim i redovničkim zvanjima koja su već neko vrijeme u velikom padu. Pojedine europske zemlje koje su u prošlosti slale brojne misionare u Afriku i druge dijelove svijeta danas primaju misionare iz Afrike ili drugih dijelova svijeta u kojima su duhovna zvanja u porastu. I mi u Hrvatskoj imamo sve više svećenika iz Afrike koji su ovdje studirali i nakon toga nastavili služiti u pojedinim biskupijama. Stara poslovica glasi: dobro se dobrim vraća. Tako će najvjerojatnije biti i u Hrvatskoj u odnosu na misije i misionare.

? **Kolika je važnost molitve za naš život i rast u vjeri te koja je vaša omiljena molitva?**

! Molitva me oblikovala od početka mogega života od obitelji u kojoj sam naučio moliti i raditi, preko malog i velikog sjemeništa te studija u Zagrebu i Rimu do današnjih dana kada, nakon sedam desetljeća ispunjenog života, zahvaljujem dragom i dobrom Bogu za sve ono što mi je u svojoj neizmjerljivoj ljubavi podario. A toga je bilo uistinu u izobilju u svakom dijelu mogega života. Sve to ne bi bilo moguće ostvariti bez molitve, one redovite molitve koju sam naučio u roditeljskoj kući. To su Oče naš i Anđeo Gospodnji. U trajnom mi je sjećanju ostala molitva Anđeo Gospodnji u podne koja se molila i na polju i u vinogradu i u kući.

? **Koji je vaš omiljeni biblijski citat i zašto?**

! „Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe“ (Jak 1,22). To je tekst iz poslanice svetog Jakova koji sam izabrao kao svo-

jevrsni moto svojega svećeničkoga života na mladomisničkoj sličici, na mladjoj misi koju sam slavio u svojoj rodnoj župi Slavetić, 27. srpnja 1980. godine. Izbor toga biblijskog teksta na neki je način rezultat teološkog obrazovanja i pripreme za svećeništvo u onim, za nas bogoslove i studente, prekrasnim postkoncilskim godinama u kojima smo živjeli intenzivno i jednako tako zamišljali svoj budući svećenički život. Možda je i to bio razlog da sam se kao mladi svećenik i teolog počeo baviti socijalnim naukom Crkve u izazovnim vremenima nakon demokratskih promjena u Hrvatskoj 1990. godine. Socijalni nauk Crkve od nas i danas traži da budemo trajni vršitelji riječi, a ne samo pobožni slušatelji.

? **Koji vam je svetac uzor ljubavi prema Bogu i čovjeku?**

! Sveti Leopold Bogdan Mandić kao ponizni i ustrajni ispovjednik. Sa svetim Leopoldom Bogdanom Mandićem sam se bolje upoznao tijekom jednogodišnje kapelanske službe (1988. – 1989.) u župi tada blaženoga Marka Križevčanina. Kao kapelan sam najčešće vršio pastoralne službe u tek osnovanoj župi sv. Leopold Bogdan Mandić, koja je bila u nastajanju, a bogoslužje i sve pastoralne aktivnosti odvijale su se u jednoj obiteljskoj kući u Subotičkoj ulici na Trešnjevci. To kratko, ali intenzivno pastoralno iskustvo je ostavilo dubok trag u mojem svećeničkom životu.

? **Koja bi bila vaša poruka čitateljima Radosne vijesti i što biste nam stavili na srce kao poticaj za razmišljanje i djelovanje?**

! Evanđelje je radosna vijest od početka kršćanstva do danas, a to će biti i u budućnosti. To je radosna vijest jer svaki čovjek kao Božje stvorenje, bez obzira od koga i gdje se rodio, čezne za svojim Stvoriteljem. U svijetu danas ima toliko ljudi koji čeznu za svojim Stvoriteljem, a nemaju mogućnost upoznati ga. Stoga svi oni koji u različitim službama služe u misijama u inozemstvu, ali i svi oni koji u domicilnim zemljama na različite načine pomažu misije, sudjeluju u Božjem planu spasenja čovjeka. Ti različiti oblici služenja najčešće nisu pred ljudima prepoznati i dovoljno vrednovani. No, oni su sasvim sigurno ne samo prepoznati, nego će na kraju života biti i vrednovani pred Bogom Stvoriteljem čovjeka i svega stvorenoga.

Pomolimo se da šport bude sredstvo mira, susreta i dijaloga među kulturama i narodima te da promiče vrijednosti kao što su poštovanje, solidarnost i osobni razvoj.

Piše o. Vatroslav Halambek, SJ

Naš profesor Svetoga pisma govorio nam je kako je najbolje da se ono tumači samim sobom. To je ponajprije činio Isus kad je isticao „Pisano je“, potom su to jednako tako činili i apostoli. Vrijedi to i za Papu, odnosno za tumačenje njegovih molitvenih nakana, da se naime, Papa tumači onim što je već izgovorio. Poslužit ćemo se stoga njegovim govorom športašima prigodom jubileja športaša prošle godine, točnije 15. lipnja 2025. A ovoga se lipnja održava svjetsko nogometno prvenstvo.

Na Misi koju je povodom Jubileja športaša predvodio u bazilici sv. Petra, papa Lav XIV. povezao je nazgled nepovezivo – Presveto Trojstvo i šport. Toga je dana, naime, bila svetkovina Presvetoga Trojstva. Tada je Papa između ostalog, istaknuo: „Spoj Trojstvo – šport nije baš uobičajen, ali nije ni neprimjeren. Svaka, naime, dobra ljudska djelatnost u sebi nosi odraz Božje ljepote, a šport zasigurno spada među njih. Uostalom, Bog nije statičan ili zatvoren u sebe. On je zajedništvo, živa veza između Oca, Sina i Duha Svetoga, koja se otvara čovječanstvu i svijetu. Teologija tu

stvarnost naziva *perihoreza*, što znači ples uzajamne ljubavi.“

Pritom je spomenuo da crkveni oci idu tako daleko da govore o *Deus ludens* – „Bogu koji se igra“. „Zato nam šport može pomoći susresti Trojstvenog Boga: jer traži pokret *ja* prema *drugome* – doduše vanjski, ali prije svega unutarnji, jer bez toga šport se svodi na jalovo natjecanje egoizama. Ne radi se samo o vrhunskoj tjelesnoj izvedbi, nego o darivanju sebe za druge – za vlastiti rast, za navijače, za svoje bližnje, trenere, suradnike, publiku, pa čak i za protivnike. Ako si istinski športaš, to vrijedi bez obzira na rezultat.“

Prisjetio se papa Lav i sv. Ivana Pavla II., koji je rekao da je „šport radost življenja, igra, slavlje i kao takav treba biti vrednovan kroz ponovno otkrivanje njegove besplatnosti, sposobnosti da stvara veze prijateljstva, potiče dijalog i otvorenost jednih prema drugima.“

U vezi s time Sveti Otac istaknuo je tri posebna vidika koji šport danas čine dragocjenim sredstvom ljudskog i kršćanskog odgoja:

„Prvo, u društvu obilježenom osamljenošću gdje je prenatlaženi

individualizam pomaknuo težište s „mi“ na „ja“, zanemarujući drugoga, šport – osobito momčadski – uči vrijednosti suradnje, zajedničkog hoda, tog dijeljenja koje, kao što smo rekli, leži u samom srcu Božjeg života. Može tako postati važnim sredstvom pomirenja i susreta: među narodima, u zajednicama, školama i na radnim mjestima, pa i unutar obitelji.“

Kao drugo, Papa je naglasio da, u sve digitaliziranijem društvu, u kojem tehnologija, iako zblizava udaljene, često udaljuje one koji su blizu, sport vrednuje konkretnost zajedničkog bivanja i nasuprot napasti bijega u virtualne svjetove, pomaže održati zdrav dodir s prirodom i stvarnim životom. I treće: „u natjecateljskom društvu gdje se čini da samo jaki i pobjednici zaslužuju živjeti, šport također uči kako gubiti, suočavajući čovjeka – u umijeću poraza – s jednom od najdubljih istina o njegovu stanju: s krhkošću, ograničenošću i nesavršenošću. Prvaci nisu nepogrešivi strojevi, već muškarci i žene koji, čak i kada padnu, pronadu hrabrost ponovno ustati.“

Seminar za animatore i suradnike župnih misijskih skupina

Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu 25. travnja 2026. godine održan je Nadbiskupijski proljetni seminar za animatore i članove župnih misijskih skupina. Na seminaru se okupilo šezdesetak suradnika u misijskom pastoralu iz različitih župa – od Donjeg Miholjca, preko Slavenskog Broda, Vrpolja i Vinkovaca, do Osijeka i drugih mjesta.

Seminar je započeo zajedničkom molitvom nakon koje su se sudionici podijelili u manje skupine kako bi sudjelovali u interaktivnim radionicama. Cilj radionica bio je potaknuti razmjenu iskustava u radu župnih misijskih skupina te osnažiti međusobnu suradnju.

Radionice su bile posvećene djelovanju Misijskog centra i misijskoj suradnji, konkretnim oblicima misijske aktivnosti te ulozi Papinskih misijskih djela.

S. Ignacija Ribinski, povjerenica za župne misijske skupine u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, održala je radionicu o radu Misijskog centra i misijskoj suradnji. Istaknula je kako je poslanje svakog vjernika prenositi ljudima oko sebe volju nebeskog Oca, koji želi da svi ljudi postanu njegova djeca. Naglasila je da se misionari mogu podupirati ne

samo materijalno, nego i molitvom, prikazivanjem svakodnevnih žrtava te sudjelovanjem na svetoj misi koja se može namijeniti za njihove potrebe. Na kraju je preporučila da svaka župa uspostavi kontakt s jednim misionarom te sustavno prati i podupire njegov rad tijekom jedne godine.

Tatjana Šargač je sudionicima seminara pojasnila važnost i ulogu Papinskih misijskih djela, ustanove Katoličke Crkve, koja organiziranjem različitih akcija tijekom cijele godine podupire djelovanje misionara. Posebno je istaknula humanitarnu akciju MIVA (skraćenica od „Misijska vozila“) čiji je cilj prikupljanje novčanih sredstava za kupnju misijskih vozila kako bi se misionarima olakšalo njihovo djelovanje. Prijevozna sredstva koriste se za prijevoz bolesnika, nabavu hrane, posjete potrebitima, itd. Održavanje akcije povezuje se sa spomendanom sv. Kristofora, zaštitnika putnika, misionara i teških fizičkih radnika.

Ana Rajić predstavila je rad svoje misijske skupine te istaknula važnost odgoja djece i mladih u duhu empatije i osjetljivosti za potrebite. Naglasila je kako i djeca mogu biti „mali misionari“.

Župnik Župe sv. Ćirila i Metoda u Osijeku, preč. Ante Šiško, nadbisku-

pijski ravnatelj Papinskih misijskih djela Đakovačko-osječke nadbiskupije, održao je radionicu na temu buđenja misijske svijesti u zajednici. Istaknuo je da smo svi po krsnoj milosti pozvani biti misionari, počevši od vlastite obitelji.

Naglasio je kako je svrha susreta misijske skupine organizirano i promišljeno pomaganje misijama kroz različite akcije tijekom godine, upoznavanje s misijskim poslanjem Crkve te osobnim angažmanom i molitvom pridonositi širenju Božjega kraljevstva u svijetu.

Predstavio je i konkretne prijedloge djelovanja, istaknuvši važnost molitve sa sv. Malom Terezijom i sv. Franjom Ksaverskim, ali istaknuo je i važnost zajedništva s misionarima kroz online molitvu i njihovo gostovanje u župama. Kao poticaj za daljnji rad naveo je i čitanje homilija naših misionara, organiziranje misijskih bdijenja te misijskih nedjelja na kojima se sva prikupljena milostinja namjenjuje misijskom djelovanju.

Radionicu je zaključio riječima sv. Male Terezije, zaštitnice misionara: „Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš, čini s ljubavlju.“

**Tekst: Vesna Brumnić
Fotografija: Mario Krišto**

Spasovdan na Veljoj Mogili: stoljetna tradicija Šušanja u znaku misija i zajedništva

Na svetkovinu Uzašašća Gospodinova, u narodu poznatu kao Spasovdan, katolici iz Šušanja i okolice i ove su godine, po drevnom običaju, hodočastili na Velju Mogilu – drevni kameni humak iznad Gornjeg Šušanja. Ova jedinstvena tradicija, koja se već stoljećima prenosi s naraštaja na naraštaj, povezuje kršćansku vjeru, sjećanje na pretke i molitvu za Božji blagoslov nad obiteljima i cijelim krajem.

Svečano misno slavlje u grobljanskoj crkvi svete Petke predslavio je dr. sc. don Dejan Turza, župnik u Sutornu, Šušanju i Brcama. Propovijed je održao prof. dr. sc. p. Damjan Cichy, misionar Družbe Božje Riječi (verbit), koji je s okupljenim vjernicima podijelio iskustvo svoga misionskoga djelovanja u Paragvaju. Prisjetio se kako je upravo u misijama duboko doživio da misionar nikada ne djeluje sam, nego ga nosi molitva ljudi koji ga prate, često i s drugih kontinenata. „Kad znaš da netko moli za tebe, onda je sve drukčije“, istaknuo je p. Damjan.

Ovogodišnje slavlje bilo je prožeto misijskim duhom. Tijekom molitve vjernika okupljeni su zajedno izmolili molitvu za misionare, a na kraju svete mise podijeljene su misijske kartice kako bi vjernici i u svojim domovima nastavili moliti za one koji navješćuju Evanđelje diljem svijeta.

Nakon mise vjernici su, pjevajući po drevnom običaju Litanije svih svetih, krenuli u procesiji prema Ve-

ljoj Mogili. Na vrhu humka don Dejan Turza zazvao je Božji blagoslov na sve četiri strane svijeta, moleći za obitelji, pokojne i sve stanovnike ovoga kraja.

Posebno je molio za Božju zaštitu od suše, poplava, potresa, požara i drugih prirodnih nepogoda, povjeravajući Gospodinu život i rad ljudi koji ovdje žive.

Posebnost ove tradicije jest i običaj da svaki sudionik donese po jedan kamen za svakoga člana svoje obitelji. Kamenje se polaže na vrh mogile kao znak molitve, zahvalnosti i povezanosti živih i pokojnih. Tako Velja Mogila iz godine u godinu simbolično raste kao vidljivi znak vjere i zajedništva.

Točan početak ove tradicije nije poznat, no u narodu se sačuvala predaja da početkom 20. stoljeća jedne godine vjernici nisu pošli na Velju Mogilu. Razlozi za to do danas nisu sa sigurnošću utvrđeni. Istoga dana barski je kraj pogodio snažan potres, što su mnogi doživjeli kao znak da se ova drevna pobožnost ne bi trebala prekidati. Od tada se običaj nastavlja s osobitom vjernošću. Na kraju slavlja p. Damjan Cichy uputio je posebnu zahvalnost dobročiniteljima koji su željeli ostati anonimni, a koji su uoči Spasovdana pokosili prostor oko grobljanske crkve svete Petke i očistili put prema Veljoj Mogili. Njihov tihi i nenametljivi trud

omogućio je da se tradicionalna procesija održi u dostojanstvenom i urednom ambijentu.

U vremenu brzih promjena i zaborava, Spasovdan na Veljoj Mogili ostaje snažno svjedočanstvo vjere, zajedništva i povezanosti mjesne Crkve s vjernicima i misionarima diljem svijeta. Na Veljoj Mogili, gdje se već stoljećima susreću kamen, molitva i ljudska nada, i ove je godine odjeknula jednostavna istina: nitko u Crkvi ne nosi svoje poslanje sam.

Don Dejan Turza
FOTO: Božidar Vučetić

Filmska večer Misije bez granica

Misijska zajednica župa svetog Antuna Padovanskog na Svetom Duhu i svetog Maksimilijana Kolbe na Bijeniku, u subotu 23. svibnja organizirala je filmsku večer na temu Misije bez granica. Uz nastup dječjeg zbora Antunovi slavuji i vokalnog sastava In Te Domine Speravi, publika je dobila priliku pogledati rad hrvat-

skih misionara u Kongu, Beninu, Zambiji, Ekvadoru i Boliviji. Uvod u projekciju bilo je svjedočanstvo voditeljice udruge Zdenac Ane Papac osobnog iskustva misijskog apostolata u Africi. Najavivši ujedno i predstavljanje rada udruge na štandu nakon svih nedjeljnih misa. Naši župljani su kao i uvijek do sada otvorenog srca podržali zaštitu potrebitih braće i sestara u Kristu.

Renata Kubelka

Župnik je prvi misionar u župi

Pokušali smo zamoliti fra Velimira Bagavca, župnika Župe sv. Stjepana Prvomučenika u Čerinu da napiše prilog o korizmenoj akciji prikupljanja sredstava putem misijskih kasicica, u kojoj je prikupljeno rekordnih 16.200,00 KM (8.300,00 eura). Svaki advent i korizmu fra Velimir podijeli misijske kasicice djeci i svima koji žele sudjelovati u akciji. O tome smo već pisali pa

je fra Velimir rekao da je možda bolje da o ovoj akciji ne pišemo kako se ne bi stekao dojam forsiranja pojedinih župa. Ovom prigodom i na ovaj način zahvaljujemo fra Velimiru, subraču i časnim sestrama u pastoralu te suradnicima i svima koji su sudjelovali u ovoj plemenitoj korizmenoj misijskoj akciji. Potrebe u misijama su velike. Ne radi se samo o hrani i pitkoj vodi nego i školstvu, zdravstvu, poljoprivredi, stočarstvu...jednostavno svemu što će vjernicima u misijama poboljšati uvjete života, što će ih ohrabriti i pomoći da budućnost gledaju očima vjere kako ih uče naši misionari. Naša konkretna djela pomoći i suosjećanje čine našu vjeru živom i autentičnom, a Crkvu nasljednicom i prenositeljicom Kristove Radosne

vijesti. Razlog pisanja ove zahvale i priloga, usprkos fra Velimirovoj preporuci da ne pišemo, jest i činjenica da ako župnik voli misije onda tu ljubav prenosi i na svoje vjernike. Fra Velimir je klasičan primjer ove tvrdnje. U kojoj je god župi bio na službi, ta župa je molila za misije i potpomagala misionare – bila je misijska župa. Papa Franjo nas je često znao opomenuti da naša vjera nije cjelovita ako ne sadrži misijsku svijest. Dao Bog da bitnu sastavnicu redovitoga pastoralna župe čini širenje i produbljenje misijske svijesti. Na taj način svatko od nas izvršava svoje poslanje, pomaže drugima da se spase i proslavlja Boga kao što je to i sam Krist učinio. **PMD BiH**

Zahvala za molitvenu i materijalnu potporu misionarkama na Haitiju

Svelikom i dubokom smolitvenom zahvalnošću Bogu za svakoga od vas u svim vašim potrebama, sve vas i vaše potrebe stavljamo u ruke malenoga Isusa. U duhovnoj i molitvenoj povezanosti s vama želimo reći: *Hvala!* Hvala vam na podršci, duhovnoj i materijalnoj kojom podržavate i pomažete apostolsko i misionarsko djelovanje naših sestara na Haitiju: s. M. Liberije Filipović i s. M. Ane Uložnik.

Neki od Vas prošle godine imali su priliku s njima osobno se susresti i popričati o njihovu životu i djelovanju na Haitiju, te

čuti njihova svjedočanstva prigodom njihova boravka u BiH i RH, u razdoblju od ožujka do studenog 2025. godine. Tom prigodom uručili ste im darove za siromahe o kojima se brinu na Haitiju, za djecu kojoj je potrebno školovanje, zatim za izgradnju „Kuće Maloga Isusa“ za siromašne djevojčice koje će imati dom i školovati se. Ovim putem primite zahvalnost nas sestara Služavki Maloga Isusa sarajevske Provincije Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije (BZ BDM) na čelu s provincijskom glavaričicom S. M. Ana Marijom Kesten i

sestrama iz provincijske Uprave.

Od naših sestara misionarki: s. M. Liberije i s. M. Ana, često smo čule kako su, zahvaljujući dobroti Dobročinitelja i Prijatelja misija, uspjele obradovati mnoge siromahe toplim obrokom, odjećom, obućom; bolesnike su opremile potrebnim lijekovima i liječenjem; djecu i njihove obitelji potrebnim školarinama, kao i drugim potrepštinama.

Zajedno s našim sestrama iz Haitija primite naše veliko, veliko *hvala* za vašu pomoć, blizinu i podršku

kojom veselite srce Djeteta Isusa i svakog potrebitog iz Haitija.

Za vas molimo i zazivamo Božji blagoslov!

S vama ostajemo u molitvenoj i misijskoj povezanosti za Haiti.

Sestre Služavke Maloga Isusa sarajevske Provincije BZ BDM

INDIJA
– o. Ante Gabrić

Kapelica Srca Isusova i Marijina

Kurseong, lipanj 1942.

Baš je dovršena pred koju nedjelju dana kapelica Srca Isusova i Marijina u Cunčuri, pa je već bila i svečano blagoslovljena. Čitava kapelica dar je jedne plemenite dobročiniteljice iz Chicaga. Stajala je 75 dolara.

Prije nekoliko godina pisao sam o tome u »Katoličkim Misijama«, pa se dosta dobročinitelja odazvalo iz staroga kraja, tako da smo mogli sagraditi nekoliko kapelica u udaljenim selima naše misije. Lako možete razumjeti od kolike je važnosti imati u pojedinim selima makar i malu kapelicu, gdje se novoobraćenici mogu sakupljati i pod vodstvom katehiste obavljati svoje pobožnosti. A kad ih od vremena do vremena misionar pohodi, i on nađe već pripravno mjesto za čitanje svete mise. Velika

je to uistinu stvar: pripraviti stan Božanskom Spasitelju u ovim zapuštenim krajevima Gangesove delte, pripraviti stan Isusu, odakle će se ljubav Njegova Božanskog Srca moći širiti i u najzabitnije krajeve naše misije.

Cunčura, to naše najudaljenije mjesto, bila je bez kapelice. Molili su dobri vjernici za nju, no mi je ni uz najbolju volju nismo mogli sagraditi. Napokon se jedno plemenito srce u Chicagu sjetilo i tog našeg sela, pa i Čunčura sada ima lijepu kapelicu. I da samo znate kako su ljudi na nju ponosni. Otac Collard, koji pomaže u Bošontiju, ostao je kod njih četiri dana, da ih pripravi na blagoslov kapelice i da ih pouči o dobrom vladanju u njoj. Po želji dobročiniteljice kapelica je posvećena Presvetom

Srcu Isusovu i Marijinu. Neka nam plemenita gospođa dopusti da joj se u ime nas misionara i svih naših novoobraćenika od srca zahvalimo! Naše će molitve biti uzvrat za taj krasni dar, a neka bude sigurna da je ni Božansko Srce neće zaboraviti.

Neki se prijatelji zanimaju da li i oni mogu što pridonijeti za moju mladu misu, koja će biti, ako Bog da, dogodine u studenom. Pređragi dobročinitelji, za vaše dobre molitve već sam vas zamolio, pa ako u svojoj ljubavi želite i što drugo pridonijeti, budite uvjereni da će mi biti to od velike utjehe, i da će ta vaša pažnja nadomjestiti udaljenost od drage domovine i od roditelja.

Uvijek vam odani brat u Isusu.

Ante Gabrić, DI

Narandža za bolesnu Magdalenu

Bošonti, lipanj 1959.

UŠombhunogor sam stigao oko tri sata poslije podne. Pred selom me čekao stari Parboti. Njegova mala Magdalena je teško bolesna. Oboljela je od tifusa. Možda neće živjeti. Osam dana gori od groznice. Kolibica je tako niska, da sam se jedva uvukao u nju. Unutra je tamno. U kutu, na istrošenoj rogožini, ležala je mala Magdalena. Bila je u nesvijesti,

no kad sam položio ruku i napravio znak križa na njezinu gorućem čelu, prepoznala me je. Pogled joj bio pun nade. Htjela je podići svoje suhe ruke, no nije mogla, tako je bila slaba. Željela je poljubiti ruku svoga »guru – svećenika«. I suza joj se zacaklila u očima i polako se prolila po ispaćenom licu. Suza boli i – radosti. Oko vrata mi je visjela štola. Njome

sam obrisao Magdaleninu suzu. Vjerujte mi da se nisam mogao suzdržati. I ja sam zaplakao. Od boli nad ovim siromaštvom; od radosti što mi je Isus dao ovu milost, da mogu tješiti tu malu bijednicu. I onda najednom kao da sam pred sobom vidio na stotine i stotine dječice, koja se igraju, jedu i vesele se, na stotine malih Magdalena u krilu svojih sret-

nih majka, i ja sam osjetio da me je Providnost danas ovamo poslala, da rekнем maloj Magdaleni da na svijetu ima mnogo milosrdnih srdaca, koja misle na nju, koja je vole, i da su me ona poslala, kako bih joj obrisao suzu i pritisnuo posvećenu ruku na goruće čelo.

Htio sam nešto dati Magdaleni. Imao sam nekoliko biskvita u torbi. Nabavio sam joj malo mlijeka u selu, pa sam sve to za nju pripravio. Onda sam je zapitao da li još nešto želi. Kao da se bojala reći. Onda potihom prošapće: »Ekti čhoto lebu! - Jednu malu narandžu!« I oborila je oči, jer se bojala, da je previše tražila. Malo poslije otvori oči. Bolne oči, s blagim, prikriivenim osmijehom, kao da su se molile da se ne ljutim na nju zbog ove molbe...

Brico Ramdam

Bošonti, lipanj 1969.

»Fadar ašće, fadar ašće! – Otac dolazi, otac dolazi!« vikao je mali Gabrijel što ga je grlo nosilo, kad sam se uz Ganges približavao njegovoj kolibici. Onda je po onom nasipu poletio kao mala srna. No, još se jednom htio uvjeriti da se nije prevario, pa se okrene, da vidi moje svijetlo lice... i onda mu zape noga, te se kao malo bure otkotrlja niz nasip u lokvu blata. I gledajte čuda: hlačice mu se nisu zamazale ... jer ih nije imao. Trčao je okolo onako, kako ga je majčica rodila. Baš je lijep izgledao onako blatan...

Misa je bila navečer. Do mraka ima još koji sat vremena. Htio sam se ošišati. Već sam mnoge dane po selima, pa izgledam kao kakvo strašilo u kukuruzu. Katehista mi reče da je njihov seoski brico prvorazredan, da je prije dvadeset godina jednom engleskom »sahebu« podšišao i kosu i brke. Hajde de! Brkova nemam, barem da mi kosu malo skрати.

U maloj torbici Ramdam je donio svoju britvu, – kupljenu u doba cara

»Malu narandžu«. Gdje ću je dobiti u ovom pustom kraju?! No, bilo kako bilo, Magdaleninu želju treba ispuniti. I onda mi sinu sretna misao: danas je sajam kojih sedam milja odavle, u selu Beltoli. Tamo će doći trgovci sa svih strana. Bit će sigurno i voća. Izvadio sam 50 centa i poslao jednoga čovjeka u Beltoli. Već se spuštao sumrak, kad se on vratio – s narandžom u ruci. Neću ni kušati opisati Magdaleninu radost. Da li čovjek može opisati radost andeoskih duša? To valja doživjeti. Divan je doista naš svećenički život. Križevi, nerazumijevanja, mržnja – no uz to i koliko milosti, koliko li utjehe i radosti, koliko li bisernih suza malih Magdalena, koje nas krijepe na putu prema Kalvariji. Sutradan sam Magdalenu poslao u našu bolnicu u Bošonti. Tu se ona

brzo oporavila, pa su je dobre sestre zadržale u školi. Zavoljela je ona sestre, zavoljele su i sestre Magdalenu – pa se bilo teško rastati. Magdalena se sada pripravlja za prvu svetu pričest. Preporučam vam i nju i tolike druge Magdalene, da osjete vašu ljubav i dobrotu. Za ljubav, koju osjećate prema svojoj dječici, pomozite nam odgojiti ove naše mališane!

Da sam te noći dobro spavao, to ne moram ni spominjati. Tjelesno umoran, duševno sretan i presretan, zaspao sam na rogožini pred oltarom u kapelici. Lijepa slika Dobrog Pastira nad zemljanim oltarom tako je krasno izgledala toga dana. Sanjao sam i lijepe sne... O narandžama kalifornijskim, o Neretvi, o žalima plavog Jadrana...

Vaš Ante

Franje ili carice Viktorije – jednu mašinu, – no, na žalost, toga dana nije radila, jer da su dva kotača ispala! – češalj i škare, da bi njima mogao šišati i boscanske ovce. Najviše sam se bojao one britve: kad sam je ugledao, srce mi je za nekoliko centimetara »palo« ...

Kako je bila mašina neuporabiva, počeo je Ramdam škarama. Mašinu da će na koncu ipak kušati, da sve skupa ljepše izgleda. Škarama je tako junački mahao, te sam mislio da ću nakon nekoliko minuta biti ćelav kao naša kraška brda u Dalmaciji. No, ne boj se, Janke moj! Škare su velike, ali ne – režu! No čupaju dobro. Mnogo me je puta brico Ramdam podigao sa stolice: kosa nije htjela van iz škara: Najednom kao da su me tri ose u isto mjesto ubole. Vidio sam sve zvijezde pred sobom. A i mog dragog Ramdama, kako pobjedonosno drži dvije – sijede vlasi u desnoj ruci.

»Ek tane tuleći! – Izvukao sam ih jednim zamahom!« veselo će on. No ja sam jadan mislio: Počneš li ti moju

sijedu kosu čupati, ostat ću ti ja na po glave – ćelav. Rekao sam mu da on svoj posao »zaokruži« onom mašinom, pa da će za danas biti dosta. I vjerujte mi, bilo mi je već dosta, i previše. Mašinu je trebalo držati s obje ruke. Haj, haj... nisam znao da ima toliko zvijezda na nebeskom svodu. Pa da ih čak i po bijelom danu možeš tako jasno vidjeti. Neka vas samo jednom brico Ramdam podšiša, pa ćete to za 4 centa vidjeti...

Ramdarn me je sav zadivljen pregledavao sa svih strana, diveći se remek-djelu svoga brijačkog i sisačkog zanata, dok sam ja brisao suze: suze pokorničke, a i suze zahvalnice, da je sve napokon svršeno. Malom metlicom kušao je očistiti moju jadnu metkovsku »tikvicu«, pa je većinu odbačene kose ugruao niz moju košulju, da me kroz cijelu noć podsjeća na ovu – operaciju.

Rastali smo se kao dobri prijatelji. No nadam se da on više neće kušati svoje škare, mašinu i metlicu na mojoj glavi..

Vaš Ante

Sestre dominikanke Kongregacije svetih Anđela čuvara

Prije više od 800 godina pojavio se čovjek, imenom Dominik oboružan karizmom propovijedanja. U Dominiku je zaživjela ideja Reda uređenog kao obitelj, jer kao pojedinac mogao bi malo učiniti. Istomišljenici su pritjecali sa svih strana. Prvo je osnovao samostan sestara dominikanke u Francuskoj, u Prouille-u, kako bi one molitvom podupirale djelovanje braće, pa braću, te zajednice laika koje žive dominikansku duhovnost. Red se ponosi obiteljskim duhom koji vlada među svim ograncima već stoljećima. Kad je Dominik umro, godine 1221, u svojoj 51. godini života, nekoliko tisuća braće nastavilo je njegov rad, preplavivši čitavu Europu. Samo 12 godina nakon smrti proglašen je svetim. Red se brzo razvijao i zajednice braće i sestara nicali su po cijeloj Europi. Tako je nastala i zajednica sestara dominikanke u Hrvatskoj naslovljena: Kongregacija sestara dominikanke Svetih Anđela čuvara s Kućom maticom u Korčuli. Osnivač je bio dominikanac o. Anđeo Marija Miškov. Ucijepljena je u Red iste godine kad je i nastala, 21. studenog 1905. godine.

Nisu se sestre dominikanke tek tada pojavile u Hrvatskoj. Kontemplativne zajednice bile su posijane posvuda još od 13. stoljeća: u Ninu, Zadru, Splitu, Šibeniku, Starom Gradu, Stonu, Dubrovniku, Kotoru. Zvanja je bilo sve manje i zajednice su izumirale. Dominikanac Anđeo Marija Miškov spojio je dvije zajednice; šibensku i splitsku te je sestrama namijenio novi apostolat: odgoj ženske mladeži u nacionalnom i vjerskom duhu. Gospodin je bio s njima i pozivao je nove članove da im se pridruže. Rasla je brojčano i apostolat je procvao: djevojački internat, škole, zabavišta. Kad je odgojni rad bio sestrama uskraćen, prebacile su se na socijalu: rad u pučkim kuhinjama, sirotištima, domovima za starije i nemoćne osobe, pa nešto kasnije rade kao

katehisticke, vode župska domaćinstva, rade kod braće dominikanaca i da dalje ne nabram. Kad se pružila prilika, preuzimaju rad u domovima zdravlja, bolnicama i laboratorijima. Povijesne prilike i neprilike mijenjale su vidove apostolata, ali je svrha uvijek ostajala ista: biti most između Boga i ljudi!

Duhovnost sestara dominikanke

Naša duhovnost je najbolje izražena u rečenici svetog Tome Akvinskog: **Contemplari et contemplata aliis tradere – razmatrati i drugima davati plodove svoga razmatranja.** Na prvi pogled se učini da se radi o prenošenju misli i spoznaja drugima. Međutim, riječ je o prenošenju riječima i životom onoga što smo sami spoznali proučavajući i meditirajući Riječ Božju. Dominikanska je duhovnost opipljiva jer životom i riječima prenosimo ono na što nas Kristov život i njegove riječi potiču. Najprije mijenjaju nas osobno, a onda plodove te promjene postaju vidljive i drugima.

Dominikanska duhovnost nije etirična, ne luta samo nebeskim poljanama. Čvrsto je ukorijenjena u život, vrijeme i prostor, zaokupljena ljudskim potrebama i problemima. Dominik je ljudima govorio o dobrom i milosrdnom Bogu, a pred Boga je donosio njihove potrebe, njihove muke, izlagao pred Njim njihova zastranjenja, njihove planove i želje, molio za njih, zagovarao ih i plakao radi njih.

Sestre dominikanke ponekad muči sama riječ propovijedanje, jer im se čini da na tom polju nikako ne djeluju. To bi bio problem kad bi propovijedanje bilo samo prenošenje i tumačenje Riječi Božje s propovjedaonice. Prava propovijed je opipljiva, propovijeda se cijelim životom i stavom, propovijeda se sa katedre, u učionicama, ali i s metlom ili kuhačom u ruci, nježnošću, mirom i pouzdanjem uz bolesnički

krevet, blagošću u radu s djecom, spremnošću saslušati probleme bližnjega. Bog ljudima progovara u okolnostima u kojima se nalaze, osobno u tišini ili preko onih čiji je poziv biti mostom između Boga i ljudi.

Po čemu se jedna dominikanka razlikuje od drugih redovnica?

Pitanje jednostavno, ali je odgovor složen. Posebnosti su u odijelu, dnevnom redu, vrijednostima i pobožnostima na koje stavljaju naglasak, apostolatu kojim se bave. Jedno je sigurno: ni jedna zajednica ne može se strogo držati točno onog apostolata radi kojeg je ustanovljena, jer se mijenjaju povijesne i društvene prilike, pa se i potrebe ljudi mijenjaju.

Dominikanke pripadaju Redu propovjednika, a svoju snagu i nadahnuće crpe iz razmatranja Božje Riječi, iz studija Svetoga Pisma i studija raznih grana znanosti, iz zajednice i zajedništva, iz usmene i meditativne molitve. Sve što im pomaže približavanju duša Bogu i upoznavanju ljudi s Bogom, nije im strano ni suvišno. Istina, pisana malim i velikim slovom, njihov je cilj i težnja.

Dominikanska duša voli neke pobožnosti više od ostalih: razmatranje i meditaciju, euharistiju, Kristov križ i krv Kristovu, kronicu blaženoj djevici Mariji i sve drugo što nas može mijenjati kako bismo dnevno postajali sve sličniji našem Učitelju Isusu Kristu.

Bez poznavanja Božje Riječi nezamislivo je mijenjati sebe, a još manje one oko nas. Sretnih li nas! Nikada nam neće ponestati prostora za djelovanje, niti će nam karizma zahtijevati velike promjene sve dok postoji Bog na Nebu i čovjek na zemlji. Poslanje nam je pripremati susrete Boga i čovjeka – približavati ljude Bogu, a Boga ljudima.

s. Katarina Maglica, OP

ZA MISIJE I MISIONARE:

Siniša Skočibušić 100 KM * N. N. 300 KM * Marija Perkić 50 KM * Berislava Kamšigovska-Šarić 10 KM * Ivan Šarić 10 KM * Stojan Bošnjak 100 KM * Josip i Spomenka Topalović 100 EUR * Anto Jurić 30 KM * Angela Tomić 50 KM * Termoproces d.o.o. 35 EUR * Mario Zelić 200 EUR * Župa Gospe van Grada, Šibenik 50 EUR + 50 EUR + 25 EUR + 25 EUR * Ceranka Trgovački Obrt 10 EUR * Tekstil Mini d.o.o. 50 EUR * Marica Zabcic 100 EUR * Aleksandar Đura 200 EUR * Neven 5 EUR * Jelena Horvat 400 EUR * Stjepan Dubinko 30 EUR * Lidija Petrač 10 EUR * Sestre Službenice Milosrda, Kaštel Sućurac 85 EUR * Klaudio Krajcar 50 EUR * Klarić Vinko 50 EUR * Iva Ivka 9,5 EUR * Josip Lučić 100 EUR * Dragan Purišić 13,27 EUR * Nada Strčić 30 EUR * Vesna Matišin 80 EUR * Dejan Horvat 7,77 EUR * Vanja Matijević-Topljak 100 EUR * Zdravko Jelčić 100 EUR * Ivica Papić 20 EUR * Dubravko Abramović 50 EUR * Kata Vidović 30 EUR * Steeanija Vusić 5 EUR * Vesna Vinicki 7 EUR * Dragutin Crnečki 50 EUR * Massimo Milevoj 10 EUR + 10 EUR + 15 EUR * Apro Jadranka i Franjo 15 EUR * Ivan Cukina 2 EUR * D. Gatara 8,63 EUR * Sokol Milka 25 EUR * Višnja Marin 20 EUR * Udruga California Gym 150 EUR * Martina Bolšec 100 EUR * Hrvoje Cerovac 20 EUR * Milan Komljenović 10 EUR * Jasna Šimunić 10 EUR * M. Mihaljević 2,65 EUR * Niko Kovacik 100 EUR * Branko Martinić 30 EUR * Topić Branko 15 EUR * Vesna Librenjak 10 EUR * Massimo Milevoj 10 EUR * Ivana Josipović 15 EUR * Vjeran i Mirjana Ivošević 20 EUR * Ana Trojnar 15 EUR * Kostešić Marija Božo 13,27 EUR * Malec Ivica 30 EUR * Kristijan Banić 40 EUR * Vinko Klarić 20 EUR * Čorković Dragan 13,33 EUR * Vera Čavar 5 EUR * Dentalni laboratorij dr. Ivana Bjelečić, Odra Sisačka 30 EUR * Sestre Benediktinke – Samostan Sv. Andrije, Rab 15 EUR * Nedić Ivka 6,64 EUR * Božo Rimac 100 EUR * Petar Švogor 50 EUR * Ivana Gabela 50 EUR * Stela Dujmović 13 EUR * Vlatka Lahovsky 20 EUR * Stjepan Dunder 20 EUR * Vesna Klepo 50 EUR * Ilija Posavec 10 EUR * Željka Vendl 30 EUR * Željka Tukić 100 EUR * Ivica Kevrić 100 EUR * Leticija Kolaković 10 EUR + 10 EUR + 10 EUR * Zvonko Bogi 15 EUR * Marinko Matanović 10 EUR * Josip Lučić 100 EUR * Marija Križek 13,27 EUR * Gordana Radošević 10 EUR * Zoran Arapović 20 EUR * Dragana Vidov 40 EUR * Miroslav Blažan 6,64 EUR * Davor Begović 6,64 EUR * Damir Orešković 6,64 EUR * Mirko i Mara Vukšić 25 EUR * Alenka Jurisic 15 EUR * Ordinacija opće medicine dr.med. Mirjana Markobašić 50 EUR * Ante Čović 70 EUR * Pirovac Profi Mix d.o.o. 50 EUR * Ivo Marušić 15 EUR * Kata Zubak 10 EUR * Zdravka Lovrić 10 EUR * Kamelija Matijašević 10 EUR * Nikolina Štimac Puž 10 EUR * Župa sv. Ivana Krstitelja, Mravince - Solin 35 EUR * Tomislav Drmić 7 EUR * Dragan Sačer 20 EUR * Tomislav i Dragica Ivošević 20 EUR * Miro Baković 1 EUR * Sestre Presvetog Srca Isusova, Rijeka-Drenova 185 EUR * Marija Vuletić 15 EUR * Stanković Danijel 30 EUR * Marica Čavlina 13,27 EUR * Zdravko Kolduer 10 EUR * Anica Radišić 10 EUR * Anda Šerić 20 EUR * Dubravka Trgovec 10 EUR * Tomislav Čubelić 40 EUR * Marija Borčić 30 EUR * Klarić Vinko 20 EUR * Marijana Rukavina 15 EUR * Crnić Blažna 36 EUR * Zorislava Balaž 25 EUR * Dinčo Herc 15 EUR * Jelena Vurušić 30 EUR * Tea Vuković 20 EUR * Marinko Hudolin 20 EUR * Apriori d.o.o. 50 EUR * Jelena Orešković 6,64 EUR * Čizmić Stipe 10 EUR * Maja Musa 15 EUR * Anica Bilan 50 EUR * Klaudio Krajcar 50 EUR * N.N. 27,54 EUR * Ivica Bradara 19,91 EUR * Kata Sabelja 13,27 EUR * Anica Josić 20 EUR * Terezija Ratković 10 EUR * Ante Mazić 7 EUR * Nevenka Bohaček 6,64 EUR * Nevenka Bohaček 6,64 EUR * Edi Dolić 10 EUR * Milan Šijan 50 EUR * Jadranka Baučić 14 EUR * Ivanka Benjak 10 EUR * Aleksandar Jazić 27,5 EUR * Tandaric Dubravko 20 EUR * Dolić Tina 10 EUR * Melani Majdandžić 85 EUR * A. Perhaj 30 EUR * Anita Grgić 10 EUR * Branka Babić 15 EUR * Vesna Matišin 90 EUR * Joško Listeš 25 EUR * Katarina Maljevac 20 EUR * Marija Lipo-

vac 30 EUR * Anamarija Pranjić 30 EUR * Marija Kozljan 10 EUR * Stana Prskalo 19,91 EUR * Vesna Vinicki 7 EUR * Vladimir Dinjar 50 EUR * Dejan Horvat 10 EUR * Štefanija Vusić 5 EUR * Dubravka Afrić 20 EUR * Zdenka Podhraški-Relja 10 EUR * Marija Grbeša 30 EUR * Dorjan Kušević 16 EUR * Zoran Možnik 10 EUR * Mirjana Zupčić 10 EUR * N.N. 11 EUR

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Župa sv. Ante Padovanskog, Boće: Ivana Blažević 50 EUR, Ivka Blažević 50 EUR, Mara i Mitar Blažević 100 EUR, Michi Blažević 50 EUR, Miško Blažević 50 EUR, Željka Blažević 100 KM, Kata Brkić 40 EUR, Mihaela i Josip Brkić 50 EUR, Josip Dilberović 50 EUR, Ljubica i Peša Dilberović 100 EUR, Sara Filipović 100 EUR, Željka i Željko Filipović 100 EUR, Dragica Ikić 100 EUR, Mara Ikić 100 EUR, Lucija i Petar Josić 150 EUR, Marinko Klarić 50 KM, Ivica i Nino Lukić 100 EUR, Marija i Cedo Lukić 100 EUR, Kaja i Pero Radošević 200 KM, Srećko i Ruža Radošević 100 EUR, Anika Stjepanović 100 EUR, David Stjepanović 100 EUR, Manda Tunjić 100 EUR, Udruga umirovljenika „Treća dob“ 300 KM, N. N. darovatelji župe 6.060 KM * Sandra Španić 40 EUR * Anja Zoričić 13,27 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Maja Čaprić 10 EUR * Marica Vrtarić 6,64 EUR * Stjepan Šoštaric 150 EUR * Zubčić Zolja 13,27 EUR * Petar Ikić 200 EUR * Marijana Begić 50 EUR * Branko Dragojević 40 EUR * Marijana Maleš 10 EUR * Petanjak Pero 15 EUR * Robert Janjiš 20,63 EUR * N.N. 25 EUR * Marija Coric 60 EUR * Sandra Španić 40 EUR * Lovorka Jelić 10 EUR * Anja Zoričić 13,27 EUR * Duje Papić 100 EUR * Kornelija Petr Balog 4 EUR * Gordana Radošević 10 EUR * Josip Kordić 25 EUR * Zarko Krmek 50 EUR * Domagoj Vukman 170 EUR * Davorka Šimanović 10 EUR * Ljubo Radić 50 EUR * Jadranka Bačić-Katinić 25 EUR * Ivanka Kosić 50 EUR * Robert Janjiš 50 EUR * Nelica Validžić 40 EUR * Marija Peršić 100 EUR * Zrinka Pulić 100 EUR * Golec Vinka 10 EUR * Ana Mrgan 15 EUR * Dubravko Dujmić 20 EUR * Ivana Perković 50 EUR * A. Butigan 5 EUR * Alen Muratović 300 EUR * Crnić Blažna 81 EUR * Stjepan Šoštaric 50 EUR * Blaško Kivić 50 EUR * Lidija Petrač 10 EUR * Veronika Radić 50 EUR * Marija Jurlin 30 EUR * Darko Skokić 350 EUR * Igor Štrangarević 100 EUR

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Župa sv. Stjepana, Čerin 16.200 KM * Župa Bezgrešnog začeca BDM, Zenica 360 KM * Župa Presvetog Srca Isusova, Prozor 4.630 KM * Mršić Tomislav 50 EUR * Luka Tripalo 10 EUR * Nadica Haric 10 EUR * Gabrijela Stepić 100 EUR * Marija Širec 100 EUR * Župa Sedam žalosti BDM i sv. Križa, Kotoriba 300 EUR + 170 EUR * Župa Rodevan BDM, Labin 130 EUR * Župa Gospe Fatimske, Presika – Labin 220 EUR

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

Iz Vrhbosanske nadbiskupije: Žepački dekanat 1.239 KM, Doborski dekanat 1.100 KM * Ramski dekanat 1.000 KM, Usorski dekanat 750 KM, Tuzlanski dekanat 750 KM * Brčanski dekanat 450 KM, Šamački dekanat 700 KM, Kreševski dekanat 800 KM, Velika srijeda – Katedrala Srca Isusova, Sarajevo 1.908 KM * Molitvena zajednica „Emanuel“ Ružičić 680 KM * Ivana Čilić 20 KM * Josipa Skračić 70 EUR * N.N. 25 EUR * Janko Krznarević 133 EUR * Branimir Motočić 50 EUR * Tomislav Bilić 10 EUR * Dorjan Kušević 16 EUR

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Franjo Ostojić 80 KM * Annel Sabljak 5 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Sandro Jakopčević 60 EUR * Marija Jukić 50 EUR * Ivanka Solaković 20 EUR * Petanjak Pero 12 EUR * Ante Ljubičić 80 EUR * Dragan Matijević 10 EUR * Kata Galac 10 EUR

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

N. N., Borovica 50 EUR * Jure Rupčić 1.000 KM * Nada Rupčić 50 KM * Dragana Lovrić 50 KM *

Irena Šimić 30 KM * Zorka Eškinja 15 EUR * Julija Šabašov 30 EUR * Milena Obrovac 20 EUR * Marija Peranić 30 EUR * Kvesić Marija 50 EUR * Jozo Bjelanović 20 EUR * Milica Krpan 55 EUR * Željko Horvat 45 EUR * Župa Uznesenja BDM, franjevački samostan, Kloštar Ivanić 5000 EUR * Sestre Benediktinke, Šibenik 50 EUR * Tandaric Dubravko 95 EUR * Vedran Slapničar 4.65 EUR * V. Hrebac 25 EUR * Nives Labinac 20 EUR * Biljana Gorša Ulbrih 6,64 EUR * Diana Bagarić 6,64 EUR * Marija Bobinac 20 EUR * Kristina Zlatić 20 EUR * Đurdica Franjković 30 EUR * Rafael Dropulić 10 EUR * Katija Oman 5 EUR * Marija Cerčić 150 EUR * Marija Galić 10 EUR * Francika Sabo 22 EUR * Milica Bunić 13,27 EUR * Igor Končurat 15 EUR * Ivo Komljenović 15 EUR * Zlatko Horvat 15 EUR * Blagoje Korčić 20 EUR * Marija Peranić 30 EUR * Nadija Mesarić 10 EUR

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

N. N., Borovica 50 EUR * Ivanka Đoko 25 KM * Molitvena zajednica „Emanuel“, Ružičić 670 KM * Marijana Šimić Jovičić 150 EUR * Župa Sv. Stjepana 260 EUR * Nenad Matešić 300 EUR * Matasić Nena 50 EUR * Župa Uznesenja BDM, Franjevački Samostan, Kloštar Ivanić 5000 EUR * Sestre Benediktinke, Šibenik 30 EUR * Dario Maradin 13,27 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Jularić Galić Ana 15 EUR * Stjepan Vuzem 30 EUR * Obrt, VI. Marijan Barić 70 EUR * Anica Keškic 20 EUR * Danica Humeč 5,3 EUR * Mihael Popinjač 25 EUR * Ljubo Radić 50 EUR * Jelena Vurušić 30 EUR * Danica Andrešić 10 EUR * Anda Mrvelj 13,27 EUR * Vuković Nada 10 EUR * Tandaric Dubravko 41 EUR * Ruža Turk 6,64 EUR * Vesna Erdec 9,95 EUR * Samostan Sv. Franje, Šibenik 300 EUR * Anda Svoboda 6,64 EUR * Danica Kristić 13,27 EUR * Ivana Perković 50 EUR * Stevo Horvat 14 EUR * Ivanka Boras 30 EUR * Željka Rupić 100 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU

Franka Stipičić 220 KM + 150 EUR * Mirko i Vesna Tvrković 200 KM * Kata Barišić 50 KM * Lucija Barešić 30 KM * Spomenka Mišković 30 KM * Jela Maros 100 KM * Sestre SMI, Gromiljak 150 KM * Sestre SMI, Čardak 50 EUR * Franjo Šijan 50 EUR * Franjo Lučić 50 EUR * Vlač. Marko Perić 100 EUR * Ivanka Cvitanović 100 EUR * Vlač. Božo Odobašić 150 EUR + 300 CHF * Anita Puljić 50 EUR * N. N. 100 EUR * Vlač. Vinko Radić 1.000 EUR * Tonika Kunarac 30 EUR + 50 KM * N. N. 200 EUR * Sestre SMI, Split 500 EUR * Vlač. Miroslav Agostini 150 EUR + 100 USD * N. N. 50 KM * Verica Mišanović 1.000 * Sestre SMI, Neum 200 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM * Prijatelj iz Numburga 300 EUR * Kata Bešlić 100 EUR * Dječji vrtić, Voćin 170 EUR * Na predstavljanju knjige Gorana Hillena 430 EUR * Sestre SMI, Dobož 210 KM + 105 EUR * Umjesto vijenca – obitelj pok. Anđelke Misić 1.320 EUR * Kata Barbić 600 KM * Dora i Ante Jakov Barbić 500 KM * Župa Gromiljak 1.410 KM * Slaven Plasaj 50 EUR * N.N. 300 EUR * Bernarda Kamenski 10 EUR * Mato Josić 30 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Jelkica Štronja 15 EUR * Pavlinušić Melita 190 EUR * Robert Skejić 20 EUR * Ivica Jozić 50 EUR * Ivanka Đudarić 100 EUR * Tihana Martinović 2,65 EUR * Snježana Mikec 13,5 EUR * Anka Sanjković 5 EUR * Mila Purišić 3,98 EUR * Dijana Solenički 20 EUR * Pamela Banovac 6,64 EUR * Ivo Hrga 6,64 EUR * Anita Mikec 13,27 EUR * Dujčić Jela 20 EUR * Zrinka Kela-va 6,64 EUR * Tihana Martinović 2,65 EUR * Marijana Vilić Ivanković 6,64 EUR * A. Rimac 13,27 EUR * Josip Spajić 6,64 EUR * Damjanović Eva 13,27 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Marija Barić 2 EUR + 2 EUR * Jurica Benzon 110 EUR * Srećko Botrić

30 EUR * Romano Tripalo 30 EUR * Ružica Hrkać 25 EUR * Igor Pivac 200 EUR * Ružica Medvarić – Bračko 50 EUR * Marija Litrić 500 EUR * Marija Bartošek 80 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBII:

Marija Bartošek 80 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Čurić Lucija 40 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Apriori d.o.o. 50 EUR * Elza Čoga 10 EUR * Iva Miličević 30 EUR * Bruno Cividini 100 EUR * Mila Lešković 50 EUR * Snježana Mihaljević 20 EUR * Ljiljana Lukač 13,27 EUR + 13,27 EUR * Slavica Bilandžić 13,27 EUR * Josip Oreč 33 EUR * Ivica Filipović 100 EUR * Mladenka Lovrović 20 EUR * Luka Banović 25 EUR * Ružica Sabljak Vuković 10 EUR * Davorka Šimanović 50 EUR * Helena Cividini 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Autoprijevoznik, Vl. Goran Čuljak 100 EUR * Agneza Kovačić 130 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJU:

Jelkica Štironja 15 EUR * Pavlinušić Melita 190 EUR * Robert Skejić 20 EUR * Ivica Jozić 50 EUR * Ivanka Đudarić 100 EUR * Tihana Martinović 2.65 EUR * Snježana Mikec 13.5 EUR * Anka Sanjković 5 EUR * Mila Purišić 3.98 EUR * Dijana Solenički 20 EUR * Pamela Banovac 6.64 EUR * Ivo Hrga 6.64 EUR * Anita Mikec 13.27 EUR * Dujić Jela 20 EUR * Zrinka Kelava 6.64 EUR * Tihana Martinović 2.65 EUR * Marijana Vilić Ivanković 6.64 EUR * A. Rimac 13.27 EUR * Josip Spajić 6.64 EUR * Damjanović Eva 13.27 EUR * Jelena Jakus Pamić 150 EUR * Dubravko Mijić 150 EUR * Božena Mekinić 40 EUR * Jelena Jakus Pamić 200 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Autoprijevoznik, Vl. Goran Čuljak 100 EUR * Nada Hrga 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Nada Maruna 50 EUR * Slaven Plasaj 50 EUR * Božo Lončar 30 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJU:

Renata Šiljeg 20 KM * Marija Budimir 20 KM * Anita Marinčić 200 KM * Ivana Juroš 50 KM * Mara Šišić 40 KM * Luca Anić 200 KM * Ratka Gavran 30 KM * Anica Gavran 30 KM * N. N., Žepče 50 KM * Zorka Knežević 30 KM * Šima Barbarić 50 KM * Milijana Glavinić 600 KM * Branka Korica 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU:

Jelkica Štironja 15 EUR * Slaven Plasaj 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA ISLANDU:

Autoprijevoznik, Vl. Goran Čuljak 100 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Josip Pavlović 90 KM * Marijana Gagro 100 KM * Adrijana Kajić 100 KM * Celija Crnoja 100 KM * Drago Čorić 100 KM * Vikica Gašpar-Radak 20 KM * Mib Banić, d.o.o. 100 EUR * Božo Lončar 30 EUR * Ivan Gršković 350 EUR * Jasenska d.o.o. 3000 EUR * Zvonimir Kvesić 15 EUR * Kata Ivanagić 20 EUR * Stanko Jerčić 1000 EUR * Josip Duilo 50 EUR * Željko Batinović 10 EUR * Maja Marija Prelec 5 EUR * Iva Vukas 6 EUR * Djeca Župe Sv.Mihajla, Dubrovnik 3280 EUR * Štefica Palošika 26 EUR * Luki d.o.o. 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

N. N., Banja Luka 270 KM * Nikola Horvat 15 EUR * Dario Časar 40 EUR * Marija Barić 2 EUR * Mladen Crneković 15 EUR * Vesna Mohorovičić 10 EUR * D. Delić 40 EUR * Srećko Botrić 30 EUR * Stane Radulović 10 EUR * Mladenka Crneković 15 EUR * Župa Sv. Petra Apostola, Petrijevci 100 CHF * Maja Peraica 20 EUR * Mato Josić 30 EUR * Dario Časar 40 EUR * Nikola Horvat 15 EUR * Marija Barić 2 EUR * Ivan Blažetić 50 EUR * Marija Daniela Krcic 300 EUR * Specijalistička ginekološka ordinacija dr. Biljana Tabak 13.28 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ARGENTINI:

Trpimir Alajbeg 50 EUR * Ivica Filipović 80 EUR * Slaven Plasaj 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:

Marija Hrkać 100 KM * Dragan Škarica 1200 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Milan Komljenović 10 EUR * Tandaric Dubravko 10,56 EUR * Jelena Jakus Pamić 30 EUR * S. Nevenka Beljuk 50 EUR * N.N. 50 EUR * S. Mirta Pelanović 140 EUR * Tandaric Dubravko 10 EUR * Tandaric Dubravko 10 EUR

AKCIJA „MASLINOVA GRANČICA – MOJ DAR ZA MISIJE:

Župa Presvetog Trojstva, Sarajevo 700 KM * HKM Essen i Hagen 300 EUR * Župa Imena Marijina, Gromiljak 800 KM * Župa Presvetog Trojstva, Novi Travnik 1.560 KM * Župa sv. Marka, Plehan 99 KM * Župa Snježne Gospe, Poljaci 340 KM * Župa sv. Marka, Gradačac 130 KM * Župa sv. Ilije proroka, Turić 234 KM * Župa sv. Roka, Prud 150 KM * Župa sv. Ivana Krstitelja, Travnik 400 KM * Župa Presvetog Srca Isusova, Novo Selo 100 KM * Župa sv. Petra i Pavla, Kulina 100 KM * Župa sv. Mihaela arkandela, Kopanice 320 KM * Župa Uznesenja BDM, Stenjevec 1500 EUR * Župa Sv. Jakoba Starijeg, Prelog 316,30 EUR

ZA AKCIJU MIVA – MISIJSKA VOZILA:

Marlon Macanović 4,94 EUR * Vedran Višnjić 20 EUR * Tamara Šurina 10 EUR * Marlon Macanović 1,98 EUR * Damir Brek 10 EUR * Marija Cikojević Klasić 13,27 EUR * Marlon Macanović 0,92 EUR * Slavica Ivandić 150 EUR * Boris Miletić 30 EUR + 30 EUR * Ivan Borić 20 EUR * Luca Radman 2,65 EUR * Kata Galac 10 EUR * Natko Blagojević 13,27 EUR * A. Butigan 5 EUR * Slaven Plasaj 100 EUR * Vedran Višnjić 20 EUR * Gordana Jurković 220 EUR * Branka Harmicar 50 EUR

ZA POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

Sestre Služavke Malog Isusa * s. Dobroslava Oreč

MISIJSKA KRIŽALJKA – LIPANJ 2026.

Mariofil Soldo	Oponašatelj	Potajno rušiti	Državni socijalizam	Noseći skupljati	Grad u Poljskoj	Slikar i grafičar Vasilije	Oznaka na vozilu autoškole	Čovjek rodom iz Istre	Razviti lišće, prolisitati	Trak konca	Plovilo za prijevoz preko rijeke	Vrsta jela (kupus i ovčje meso)	Ivan Raos
Svetac i crkv. naučitelj (28. lipnja)													
Naprava za navijanje vuč. užeta							Likovni umjetnik Morska ...						
Svetac i mučenik (24. lipnja)													Nije mu ... mazak popila
Tatimir odmilja					Engleska glumica Diana					Hrabar kao ... od žabe			
Grčki košarkaški klub iz Soluna					Jedan alat Aminoocetonitril							Rabat Nosivi ili pregradni	
Tal. slikar Tiziano Vecellio							Mogranj, šipak Vanadij				I ... i protiv Mirko Alilović		
Djed (mad.)						Tiamin je ... B1 Iznos							
Grad i luka u Italiji							Ni u koje vrijeme						

RIJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA: FLORIЈAN, LEOPOLD MANDIĆ

KRUNICA JE MOLITVA SRCA I VODI ČOVJEKA PREMA BOGU, POLAKO I STRPLJIVO - KAO KAD MAMA DRŽI DIJETE ZA RUKU DOK UČI HODATI. A NAJČEŠĆE PITANJE I DALJE ZVUČI ISTO: „KAKO SE MOLI KRUNICA?“

POVODOM 200 GODINA ŽIVE KRUNICE

– PRAVI JE TRENUTAK DA PONOVI MO MOLI GRADIVO!

Uzmi križ krunice, poljubi ga i prekriži se uz riječi: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Nakon toga prikaži Bogu molitvu krunice ovim riječima: *Isuse, to je tebi za ljubav, za obraćenje grešnika i kao naknada za uvrede koje se nanose Bezgrešnom Srcu Marijinu.*

Drži križić u ruci i moli: **VJEROVANJE...**

1. ZRNO OD KRIŽIĆA: Moli OČE NAŠ...

NA TRI NOVA ZRNA MOLI: *ZDRAVO MARIJO milosti puna Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus – koji neka nam umnoži vjeru. Sveta Marijo Majko Božja moli za nas grešnike, sada i na času smrti naše. Amen.*

I tako na drugo, pa na treće zrno uz nove zazive:

2. – koji neka nam učvrsti ufanje

3. – koji neka nam usavrši ljubav

5. ZRNO OD KRIŽIĆA: *SLAVA OCU... I DODAJ:* O, moj Isuse, oprosti nam naše grijehе, očuvaj nas od paklenoga ognja, dovedi u raj sve duše, osobito one kojima je najpotrebnije Tvoje milosrđe.

NA IDUĆE ZRNO MOLI: OČE NAŠ... i zatim 10 ZDRAVO MARIJO...

Četiri su velika otajstva krunice (Radosna otajstva, Otajstva svjetla, Žalosna otajstva, Slavna otajstva) koja obuhvaćaju život Isusa i Marije te tijekom molitve ZDRAVO MARIJO...nakon riječi ISUS... - nadodaješ zazive prema otajstvu koje moliš.

SVAKU DESETICU ZAKLJUČUJEŠ MOLITVOM: *Moj Isuse, oprosti nam naše grijehе, očuvaj nas od paklenoga ognja, dovedi u raj sve duše, osobito one, kojima je najpotrebnije tvoje milosrđe.*

NA KRAJU KRUNICE MOLIMO: *ZDRAVO KRALJICE...Majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapimo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni, dakle, zagovornice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progonstva pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!*

Može se ponoviti posveta Isusu: *Isuse, to je tebi za ljubav, za obraćenje grešnika i kao naknada za uvrede koje se nanose Bezgrešnom Srcu Marijinu.*

RADOSNA OTAJSTVA (ponedjeljkom i subotom)

1. Koga si Djevice po Duhu Svetom začela
2. Koga si Djevice Elizabeti u pohode nosila
3. Koga si Djevice rodila
4. Koga si Djevice u hramu prikazala
5. Koga si Djevice u hramu našla

ŽALOSNA OTAJSTVA (utorkom i petkom)

1. Koji se za nas krvlju znojio
2. Koji je za nas bičevan bio
3. Koji je za nas trnjem okrunjen bio
4. Koji je za nas teški križ nosio
5. Koji je za nas raspet bio

SLAVNA OTAJSTVA (srijedom i nedjeljom)

1. Koji je od mrtvih uskrsnuo
2. Koji je na nebo uzašao
3. Koji je Duha Svetoga poslao
4. Koji je tebe Djevice na nebo uzeo
5. Koji je tebe Djevice na nebu okrunio

OTAJSTVA SVJETLA (četvrtkom)

1. Koji je na rijeci Jordanu kršten bio.
2. Koji nam se na svadbi u Kani objavio.
3. Koji nam je kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao.
4. Koji se na gori preobrazio i svoju nam slavu objavio.
5. Koji nam se u otajstvu euharistije darovao.

